

RIJEČ

Bilten Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske, Banja Luka

NACIONALNIH MANJINA

godina I • broj 1 • mart 2016

UVODNA RIJEČ 3

KULTURA

Održana 12. Smotra kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina ...	4
Obilježavanje Dana Evrope u OŠ „Petar Kočić“ Šibovska	7
Šesti festival nacionalnih manjina „Mala Evropa“ 2015.	8
Održano šesto regionalno takmičenje o poznavanju nacionalnih manjina „Upoznajmo se! - nacionalne manjine u BiH“	9
Pobjednici regionalnog takmičenja	
o nacionalnim manjinama posjetili Banju Luku	12
“Dani Izraela i jevrejske kulture“	
u Jevrejskom kulturnom centru “Arie Livne”	13
Održana promocija monografije “Manastir Kosijerevo”	14
Naučni skup „Pomen i besjede u Gori“	14
Učešće u programu 12. Smotre kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina Republike Srpske	15
Književna manifestacija „Dani Njegoševi“	15
Češka beseda u Novoj Vesi	16
Izveštaj o radu Udruženja Mađara Republike Srpske „Magyar Szó“ u 2015.	17
Otvoren muzičko-edukativni centar	
u Jevrejskom kulturnom centru u Doboju	18
Proslavljena Hanuka i Bat Micva	19
Proizvođači unikatnih ručnih radova u bazi podataka	19
Aktivnosti KDM “Vardar”	20
Aktivnosti udruženja Slovenaca „Lipa“ Prijedor u 2015.	21
Kulturna priredba u podružnici Foča	22
Udruženje Čeha „Češka beseda“ Mačino Brdo	22
Izložba radova sa kreativnih radionica	
Udruženja nacionalnih manjina Republike Srpske	23
Predstavljanje dvojezične knjige „Kakva dobra knjiga“	25
VI Slovenački dan u Slatini	25
Dobrodošli doma 2015.	26
Koncert „Okteta 9“ Celje i Ansambla Zdravka Čosić	27
Izložba grafika Nataše Mirti iz Novog Mesta	28
XVII Martinovanje u Banjoj Luci	28
Il viaggio magico: 10 godina u slici i riječi	29
Maškare, ča mogu maškare... ..	30
Silvio	32
Dani crnogorskog filma u Banjoj Luci i druge aktivnosti	33
„Češka beseda“ u likovnom životu Banje Luke	34
Aktivnosti udruženja Poljaka Banja Luka	35
Jubilej KPUU „Taras Ševčenko“ Banja Luka	35
Dani „Tarasa Ševčenka „	36
15. Smotra ukrajinskog kulturno-umjetničkog stvaralaštva „Červona kalena“	37
Ukrajinski bal 2015.	37
Ukrajinsko Udruženje “Kozak” iz Trnopolja	38
Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo	
„Taras Ševčenko“ Prnjavor	39
Pirogijada	40
120 godina sela Čelinovac	41
Štivorčani maskama gone „zle duhove“ iz sela	42

JEZICI MANJINA

Ljetnja škola jezika i kulture Crne Gore	
„Crna Gora moja postojbina“	43
Dogovor o saradnji srednjih škola Banja Luka - Novo mesto .	43
Dopunska nastava slovenačkog jezika i kulture	44
16. Susreti učenika dopunske nastave slovenačkog jezika	44
Kviz za Slovence u BiH	45

PREKOGRANIČNA SARADNJA

Udruženje “Vuk Mićunović“ iz Trebinja	
uručilo zahvalnicu Upravi za dijasporu	46
Godišnja skupština Evropske dijasporice Crne Gore	46
Održan sastanak Koordinatora iz cijelog svijeta	47

SARADNJA SA VLASTIMA

Svečana akademija i prijem u kabinetu	
Predsjednika RS povodom Dana Republike	48
Sastanak sa ministrom prosvjete i kulture RS	48
Sastanak sa predsjednikom Narodne skupštine RS	48
Predsjedavajući Predsjedništva BiH dr Mladen Ivanić primio delegaciju Saveza nacionalnih manjina RS	49
Održan sastanak sa ministricom Borovac	49
Saradnja sa Kancelarijom Visokog predstavnika u BiH	50
Održan sastanak sa gradonačelnikom Trebinja	50
Zahvalnica za pruženu ruku humanosti u Šamcu	50
Održana dva sastanka sa predstavnicima Grada Bijeljina	51
Održan sastanak u opštini Modriča	51
Redovni sastanci sa predstavnicima Grada Banja Luka	51
Sastanak sa načelnikom opštine Gradiška	
i udruženjima nacionalnih manjina	51
Promocija projekta “Održivo korišćenje informacionih tehnologija u svrhu promocije nacionalnih manjina na području opštine Gradiška”	52
Radni sastanak sa čelnicima Grada Prijedora	53
Sastanak u Ministarstvu prosvjete i kulture RS	53
Sastanak sa ministricom Rešić	54
Prijem kod predsjednika povodom obilježavanja 9. januara – Dana i Krsne slave Republike Srpske	54

MEDIJI I MANJINE

Nacionalne manjine u medijima	55
U fokusu - nacionalne manjine	55

OSTALA DEŠAVANJA

Održano devet redovnih radnih sjednica	
i godišnja Skupština SNMRS u 2015.	56
Sastanak sa predstavnikom projekta „Kulturne rute“ i sastanak u kancelariji OSCE Banja Luka u vezi pisanja Izveštaja BiH o nacionalnim manjinama za oblast primjene ECRML	56
Održane tri edukacije o pisanju projektnih prijedloga	57
Obilježavanje dana sjećanja na žrtve ustaškog genocida u Jasenovcu i Donjoj Gradini	57
Organizovan Prvi međunarodni rukometni turnir za kadete “rukomet bez granica”	58
Članovi udruženja “Petar Petrović Njegoš” iz Trebinja učestvovali u brojnim radionicama	58
Aktivnosti udruženja “Romska djevojka - Romani Čej”	59
Aktivnost Udruženja Slovaka	
Semberije „Juraj Janosik“ Bijeljina	60
Učešće u projektu Opštine Gradiška i Savjeta Evrope	61
Sastanak sa privrednicima iz Crne Gore	61
Opština Prnjavor i projekat	
„Unapređenje učenja manjinskih jezika“	62
Voda procurila na štivorskim česmama	64
Projekat „Održivo korišćenje informacionih tehnologija u svrhu promocije nacionalnih manjina na području opštine Gradiška“	64
Grad Prijedor i projekat „Ukrajinska nacionalna manjina u gradu Prijedoru“	66

Poštovani čitaoci,

Savez nacionalnih manjina Republike Srpske u 2015. godini pokrenuo je inicijativu i uobličio u projektnu ideju da se na jednom mjestu publikuje i objavi većina tekstova informativnog sadržaja o radu Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske kao i udruženja nacionalnih manjina, naših članica.

Namjera nam je bila da i na ovaj način podstaknemo naše članice da aktivnije pristupe izvještavanju i informisanju o događajima iz njihovih udruženja i lokalnih zajednica te da promoviramo njihov dugogodišnji rad.

U sedam tematskih cjelina, nastojali smo da obuhvatimo informacije koje se odnose na kulturu, jezik, obrazovanje, saradnju sa vlastima, prekograničnu saradnju, medije i druge kako bismo pružili bolju sliku i promovisali primjere dobre prakse i sam naš rad.

Svjesni smo činjenice da nismo mogli obuhvatiti sve dostavljene tekstove i informacije koje se odnose na rad naših članica, ali ćemo imati u vidu da u narednom broju koji se planira u 2016. godini obuhvatimo što je moguće više informacija.

Prvi broj biltena „Riječ nacionalnih manjina Republike Srpske“ dostupan je i u elektronskom obliku na našoj zvaničnoj internet prezentaciji www.snm.rs.ba

Savez nacionalnih manjina Republike Srpske
Predsjednik Franjo Rover

SAVEZ NACIONALNIH MANJINA REPUBLIKE SRPSKE
САВЕЗ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ALLIANCE OF NATIONAL MINORITIES OF REPUBLIKA SRPSKA

Klub nacionalnih manjina, Cara Lazara 22, 78000 Banja Luka, Tel/fax: ++ 387 51 461 068
E-mail: snmrs@teol.net Web: www.snm.rs.ba

Ministarstvo prosvjete i kulture
Republike Srpske

Ministarstvo uprave i lokalne
samouprave Republike Srpske

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo civilnih poslova

ODRŽANA 12. SMOTRA KULTURNOG STVARALAŠTVA NACIONALNIH MANJINA

Banja Luka, 19. septembar 2015.

U subotu 19. septembra 2015. godine sa početkom u 19.30 časova u Sportskoj dvorani Obilićevo u Banjoj Luci održana je dvanaesta po redu „Sмотра kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina“. Svim prisutnima pored predsjednika Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske gospodina Franje Rove-ra, obratili su se gospodin Radenko Đurica u ime Grada Banje Luka i gospođa Milica Kotur pomoćnica ministra za kulturu Republike Srpske.

Manifestaciju je svečano otvorio ministar za ekonomske odnose i regionalnu saradnju Republike Srpske gospodin Zlatan Klokić, te je istakao da ovaj događaj ima veliki značaj za Srpsku jer je to prilika da se predstavljaju običaji i kultura naroda koji žive na ovom prostoru.

Učešće u ovoj manifestaciji uzelo je preko 150 učenika iz deset grupacija nacionalnih manjina, koji su se predstavili tradicionalnim pjesmama, igrama, folklorom, recitacijama.

Novina u ovogodišnjem programu je bila i degustacija tradicionalnih specijaliteta pripremljenih od strane članova udruženja.

Istim povodom, sat vremena ranije u Klubu nacionalnih manjina upriličen je svečani prijem kojem su prisustvovali predstavnici: osam ambasada u BiH - Ukrajine, Mađarske, Poljske, Češke, Makedonije, Slovačke, Hrvatske, Srbije, misije OSCE u BiH, Savjeta Evrope i brojni predstavnici lokalne i izvršne vlasti Republike Srpske. Svim prisutnim gostima ljubaznu dobrodošlicu poželjeli su Slobodan Gavranović, gradonačelnik Banje Luke i Franjo Rover, predsjednik Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske te su u svom obraćanju posebno napomenuli značaj ove tradicionalne manifestacije i bogatstvo kulture nacionalnih manjina po čemu je ova sredina prepoznata.

OBILJEŽAVANJE DANA EVROPE U OŠ „PETAR KOČIĆ“ ŠIBOVSKA

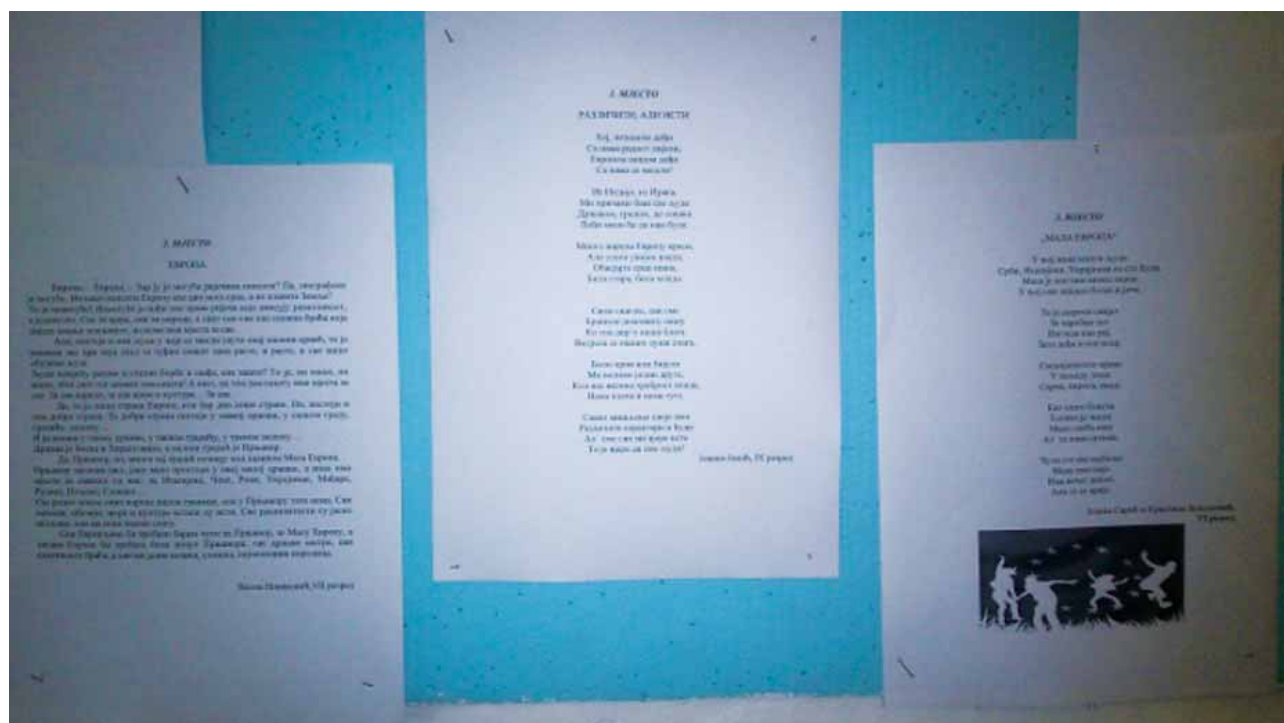
Šibovska, 22. maj 2015.

Prigodnim kulturnim programom izložbom literarnih i likovnih radova, obilježen je Dan Evrope u osnovnoj školi „Petar Kočić“ u Šibovskoj, u sklopu projekta pod nazivom „Unapređenje učenja manjinskih jezika na području opštine Prnjavor“.

U organizaciji ovog školskog događaja, nesebično su pomogli članovi Udruženja Italijana iz Štivora, a događaju su prisustvovali i predstavnici Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske.

Žana Pekić, načelnica Odjeljenja za lokalni ekonomski razvoj i društvene djelatnosti, je u ime načelnika Opštine učenicima - autorima najboljih literarnih radova uručila prigodne poklone te je pojasnila da se ova aktivnost sprovodi u okviru zajedničkog projekta Savjeta Evrope i Evropske unije „Promocija ljudskih prava i zaštita nacionalnih manjina u Jugoistočnoj Evropi“.

Osim opštine Prnjavor i osnovnih škola „Petar Kočić“ Šibovskoj i „Branko Ćopić“ iz Prnjavora, na realizaciji ovog projekta učestvuju i udruženja Italijana iz Štivora i udruženja Ukrajinaca iz Prnjavora.

ŠESTI FESTIVAL NACIONALNIH MANJINA „MALA EVROPA“ 2015.

Prnjavor, 25. juli 2015.

U subotu 25. jula 2015. godine na Trgu srpskih boraca u Prnjavoru, po šesti put održan je festival nacionalnih manjina opštine Prnjavor „Mala Evropa“. Ovu tradicionalnu i najatraktivniju manifestaciju organizovala je opštinska uprava u saradnji sa udruženjima nacionalnih manjina, a pod pokroviteljstvom načelnika opštine. Pored brojnih građana festivalu su prisustvovali i brojne delegacije zvaničnika sačinjene od ambasadora, predstavnika ministarstava, opština i gradova iz Bosne i Hercegovine, nevladinih organizacija, te drugih poštovaoca kulture nacionalnih manjina.

Festival je obuhvatao niz pratećih aktivnosti kao što je prijem zvaničnika kod načelnika opštine Prnjavor, obilazak italijanske crkve u Štivoru, te druženje gostiju u domaćinstvu predsjednika udruženja Italijana Stjepana Moretija koji je bio ovogodišnji domaćin. Tradicija festivala „Mala Evropa“ je da svake godine svi gosti festivala obidu jedno domaćinstvo iz druge nacionalne manjine, te da se na bolji i zanimljiviji način upoznaju sa životom i radom nacionalne manjine u lokalnoj zajednici.

U poslijepodnevni časovima, u osnovnoj školi „Branko Ćopić“, predstavljen je projekat koji Opština uspješno sprovodi u saradnji sa Udruženjem Italijana iz Štivora, udruženjem Ukrajinaca „Taras Ševčenko“ i dvije osnovne škole „Branko Ćopić“ i „Petar Kočić“ iz Prnjavora pod nazivom „Unapređenje učenja jezika nacionalnih manjina u opštini Prnjavor“, finansiran od strane Evropske unije i Savjeta Evrope, te je izvršena primopredaja nabavljene računarske opreme za kabinet.

U večernjim časovima uslijedio je i koncertni program na kojem su nastupile folklorne sekcije i udruženja iz Prnjavora, Viteza, Banjaluke, Gradiške i iz poljskog Boleslavjeca, koji su se igrom i pjesmom predstavili i zabavili sve prisutne. Na štandovima postavljenim na trgu, posjetioci su mogli degustirati tradicionalna jela pripremljena od strane predstavnika ukrajinskih, čeških, italijanskih, poljskih i romskih udruženja nacionalnih manjina sa našeg područja.

ODRŽANO ŠESTO REGIONALNO TAKMIČENJE O POZNAVANJU NACIONALNIH MANJINA „UPOZNAJMO SE! - NACIONALNE MANJINE U BiH“

Bijeljina, 27. novembar 2015.

U prostoru Centra za kulturu, 27. novembra 2016. godine održano je Šesto regionalno takmičenje osnovnih škola o poznavanju nacionalnih manjina u BiH.

Ove godine takmičenje je obuhvatilo svih osamnaest osnovnih škola sa područja Bijeljine, Lopara i Ugljevička čiji su se predstavnici nadmetali u znanju i kreativnošću prikaza stečenog znanja o nacionalnim manjinama.

Ispred ovogodišnjeg domaćina, prisutnim gostima obratio se i gradonačelnik grada Bijeljina, Mićo Mičić. Nakon uvodnog obraćanja gradonačelnika Bijeljine, uslijedilo je svečano otvaranje takmičenja prilikom kojeg su se obratili i načelnik opštine Lopare dr Rado Savić i predsjednik Skupštine opštine Ugljevik Đoko Simić.

Među brojnim zvanicama, svojim prisustvom ovaj događaj su uveličali i njegova ekscelencija ambasador Makedonije Rami Redžepi, zamjenica Visokog predstavnika u BiH, ambasadorica Ulrike Hartman, predstavnici misije OSCE u BiH te mnogobrojni predstavnici udruženja nacionalnih manjina i Saveza.

Cilj ovog takmičenja je da se promoviše učenje o nacionalnim manjinama u BiH i njihovim različitostima u osnovnim školama, a ova manifestacija je jedinstven primjer ovakvog načina učenja i takmičenja u znanju, te saradnji osnovnih škola iz Semberije.

U namjeri da se na jedinstven način promovišu vrijednosti različitosti u BiH, gradonačelnik Grada Bijeljina i načelnici opština Ugljevik i Lopare potpisali su u 2012. godini Protokol o saradnji u promovisanju kultura nacionalnih manjina sa školama, kako bi se osigurala održivost ove manifestacije u budućnosti.

Ove godine Savez nacionalnih manjina Republike Srpske, zajedno sa udruženjima, aktivno se uključio u organizaciju ovog događaja, te u pomoći oko nabavke edukativnih materijala koji su poslužili u pripremi događaja. Odabrani školski timovi sa svojim nastavnicima i direktorima, na veoma kreativan način predstavljaju istoriju, kulturu, tradiciju, poeziju, ples i kulinarske specijalitete nacionalnih manjina u BiH. Samo takmičenje se sastoji iz tri faze: izrada panoa, vizuelno-scensko predstavljanje nacionalne manjine u trajanju od 10 minuta i kviz znanja kojim se provjerava znanje učenika.

Ovogodišnji pobjednici takmičenja su:

1. JU OŠ „Meša Selimović“ - Janja, tema: Mađari
2. JU OŠ „Sveti Sava“ - Bijeljina, tema: Turci
3. JU OŠ „Stefan Nemanja“ - Gornji Dragaljevac, tema: Crnogorci

Nagradu publike za najbolji scenski nastup osvojila je osnovna škola „Jovan Dučić“ iz Bijeljine koja je predstavila Italijane.

Naredno, sedmo po redu, takmičenje biće upriličeno u opštini Lopare.

POBJEDNICI REGIONALNOG TAKMIČENJA O NACIONALNIM MANJINAMA POSJETILI BANJU LUKU

Banja Luka, 30. decembar 2015.

Dana 30. decembra 2015. godine upriličena je posjeta 40 učenika - predstavnika pobjedničkih timova iz 2014. i 2015. godine Regionalnog takmičenja o poznavanju nacionalnih manjina u BiH „Upoznajmo se!“, zajedno sa njihovim nastavnicima.

Učenici i nastavnici iz Bijeljine, Lopara i Ugljevika su posjetili najznačajnije institucije u Republici Srpskoj a sa kojima Savez nacionalnih manjina Republike Srpske i udruženja sarađuju.

Učenici su prvo posjetili Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske gdje je svečano otvorena i izložba učeničkih radova sa ovog takmičenja. Izložbu je otvorio ministar dr Dane Malešević, koji je iskoristio priliku da pohvali ovu značajnu manifestaciju, a takođe da učenicima i nastavnicima poželi mnogo uspjeha u daljnjem školovanju i radu.

Nakon ministarstva, planom posjete, učenici su bili gosti u Vijeću naroda Republike Srpske - Klubu delegata iz reda Ostalih naroda, gdje su imali priliku da se upoznaju i sa radom ove institucije te razgovaraju sa delegatima Kluba Dubravkom Macanović, Jovanom Čarkić i Aleksandrom Dalšašo-Lepir.

U sklopu iste posjete učenici su posjetili i Narodnu skupštinu Republike Srpske prilikom koje su se upoznali sa radom ove institucije a takođe su imali priliku

da razgovaraju i sa generalnim sekretarom NSRS Markom Ačićem i predsjednicom Savjeta nacionalnih manjina Republike Srpske Vesnom Temelkoskom Vuković.

U kratkoj pauzi do posjete Savezu nacionalnih manjina Republike Srpske i Klubu nacionalnih manjina grada Banja Luka, učenici i nastavnici su se upoznali i sa znamenitostima grada na Vrbasu, te svoju jednodnevnu posjetu okončali u prostorijama Kluba.

Tom prilikom predsjednik Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske Franjo Rover razgovarao je sa učenicima o nacionalnim manjinama u Republici Srpskoj, njihovim udruženjima te brojnim aktivnostima koje realizuju u području promocije jezika, kulture i običaja.

Uz zahvalnost za posjetu, učenici su izrazili svoje zadovoljstvo, te obećali da će i u 2016. godini nastaviti svoje aktivnosti, te svojim školskim drugarima prenijeti ovo dragocijeno iskustvo.

“DANI IZRAELA I JEVREJSKE KULTURE” U JEVREJSKOM KULTURNOM CENTRU “ARIE LIVNE”

Banja Luka, 03. septembar 2015.

U jevrejskom kulturnom centru Arie Livne je 3. septembra 2015. godine otvorena kulturna manifestacija “Dani Izraela i jevrejske kulture” koja će trajati dva dana, tokom kojih će posjetioci imati priliku prisustvovati projekciji izraelskog filma “Šetnja na vodi”, predavanju Gabi Abramec, doktora lingvistike i stručnjaka za međunarodne odnose, pogledati izložbu karikatura jednog od najpoznatijih bosansko-hercegovačkih karikaturista Đoke Ninkovića, iz Jevrejske opštine Sarajevo.

U prisustvu velikog broja zvaničnika, među kojima su bili Visoki predstavnik za BiH Valentin Incko, gradonačelnik Banje Luke, Slobodan Gavranović, načelnik za Društvene djelatnosti Skupštine grada Radenko Đurica, načelnik Kliničkog centra u Banjoj Luci Mirko Stanetić te brojne ličnosti iz kulturnog i javnog života grada, prisutnima se obratio predsjednik centra Arie Livne.

On se zahvalio gostima što su se odazvali pozivu te naglasio, da je Jevrejski kulturni centar na dobrom putu da postane kulturološka ustanova od velikog značaja za grad Banja Luku i Republiku Srpsku. „Velika mi je čast što vas vidim večeras u ovolikom broju. Pozdravio bih mog prijatelja, Visokog predstavnika za BiH Valentina Incka, gradonačelnika Slobodana Gavranovića, mog ličnog prijatelja Ljubu Ćubića koji je jedan od zaslužnih za realizaciju projekta izgradnje centra“, rekao je gospodin Livne, izvinivši se što mu vrijeme ne dozvoljava da pomene sve važne goste koji su prepoznali značaj ovog kulturnog događaja. Podsjetio je, da Jevrejski kulturni centar postoji tek godinu dana te da je potrebno još vremena i sredstava da bi počeo da radi punim kapacitetom. Načelnik za društvene djelatnosti u Skupštini grada Banja Luka Radenko Đurica je naglasio, da je saradnja između Jevrejskog kulturnog centra i grada Banje Luke od izuzetne važnosti za unapređenje kulturnog ambijenta. „Ovu godinu dana smo iskoristili da se što bolje upoznamo i ubuduće ćemo raditi na jačanju saradnje“, podsjetio je Đurica. Direktor centra, Đordje Mikeš nije krio zadovoljstvo što je manifestacija “Dani Izraela i jevrejske kulture” okupila zvaničnike u tolikom broju i zahvalio saradnicima na podršci u realizaciji projekta. Nakon nastupa Atila i Jelene, dva multitalentovana umjetnika iz Mostara, koji su izvođenjem sefardske muzike izazvali veliku pažnju prisutnih, organizovan je koktel i degustacija tradicionalne jevrejske kuhinje.

ODRŽANA PROMOCIJA MONOGRAFIJE “MANASTIR KOSIJEREVO”

Trebinje, 21. februar 2015.

Zavičajno udruženje Crnogoraca u Hercegovini “Petar Petrović Njegoš” i Kulturni centar Trebinje, organizovali su promociju monografije “Manastir Kosijerevo” autora Čedomira Zena Popovića, koja je održana u velikoj sali Skupštine Grada Trebinja, 21. februara 2015. godine. Ova monografija na više od 260 strana donosi 160 priloga – dokumenta, fotografije, karte, o istoriji kosijerevske svetinje, duge više od sedam vijekova. Djelo uz blagoslov episkopa budimljansko – nikšićkog Joanikija, izdali su časopis Eparhije budimljansko – nikšićke “Svevide” i Manastir Kosijerevo. Na promociji o monografiji, govorili su Arsenije – iguman manastira Kosijerevo, Čedomir Zeno Popović – autor knjige, Mirko Perović – istoričar, Milutin Mićović – književnik i Radomir Uljarević – pjesnik.

NAUČNI SKUP „POMEN I BESJEDE U GORI“

Petrovići (Crna Gora), 06. jun 2015.

Zavičajno udruženje Crnogoraca u Hercegovini “Petar Petrović Njegoš”, Udruženje Grahovljana „Stara Hercegovina” i Društvo srpskih književnika Crne Gore i Hercegovine, organizovali su 6. juna 2015. godine, u manastiru Kosijerevu u Petrovićima, naučni skup “POMEN I BESJEDE U GORI” u čast nedavno preminulog istoričara, književnika i profesora Čedomira Čeda Lučića.

Dan koji mu je posvećen u kosijerevskoj svetinji počeo je svetom arhijerejskom liturgijom, koju je služio Episkop budimljansko – nikšićki Joanikije sa brojnim sveštenstvom i monaštvom. Brojni učesnici programa, vladika Joanikije, prof. dr Zoran Lakić – akademik, prof. dr Budimir Aleksić, Anto Lučić, Milan Lučić, prof. dr Miroslav Doderović i mnogi drugi, svojim iscrpnim izlaganjima podsjetili su na lik i djelo ovog jedinstvenog čovjeka, čovjeka nauke i znanja. Između ostalih, skupu se obratio i predsjednik Zavičajnog udruženja Crnogoraca u Hercegovini “Petar Petrović Njegoš” Dragan Lučić, rekavši da je prof. dr Čedomir Lučić ostavio neizbrisiv trag ne samo u bratstvu Lučića, nego na čitavom prostoru Crne Gore i Hercegovine i da je njegov odlazak, veliki gubitak za crnogorsku kulturu i ukupan književni fond na južnoslovenskim prostorima.

UČEŠĆE U PROGRAMU 12. SMOTRE KULTURNOG STVARALAŠTVA NACIONALNIH MANJINA REPUBLIKE SRPSKE

U Banjaluci je 19.09.2015. godine, održana 12. Smotra kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina Republike Srpske, na kojoj su učestvovali predstavnici deset nacionalnih manjina iz cijele RS. Na ovoj smotri, koja je jedinstvena prilika da se predstave običaji i kultura nacionalnih manjina koje žive na ovim prostorima, svojim učešćem dalo je doprinos i Zavičajno udruženje Crnogoraca u Hercegovini "Petar Petrović Njegoš" iz Trebinja. Ovo udruženje predstavio je mladi guslar Nikola Kosović, predsjednik udruženja Dragan Lučić i Milka Butulija potpredsjednik skupštine Grada Trebinja i odbornik za nacionalne manjine, kao gost udruženja.

Ova manifestacija na kojoj nacionalne manjine predstavljaju i na taj način čuvaju od zaborava svoju tradiciju, kulturu i jezik, doprinosi jačanju svijesti o multikulturalnosti, kao vrijednosti od opšteg interesa.

KNJIŽEVNA MANIFESTACIJA „DANI NJEGOŠEVI“

Nikšić, 12. decembar 2015.

U Duhovnom centru Prepodobnog Isaije od Onogošta u Nikšiću 12. decembra 2015. godine održana je tradicionalna književna manifestacija "Dani Njegoševi" koju organizuju Književno društvo „Njegoš“ i Srpski nacionalni savjet Crne Gore. Ideja književnog društva „Njegoš“ je, da se naučnim, stručnim i esejističkim radovima otvara i tumači Njegoševo djelo i misao. Na tri naučna skupa Društvo je okupilo poznavaoce i ljubitelje Njegoševog djela i rezultat tih razgovora su zbornici pod nazivom „Dani Njegoševi“ objavljeni 2010, 2011. i 2013. godine. Ovogodišnjim „Danima Njegoševim“ obilježava se 170 godina od objavljivanja „Luče mikrokozme“, kojoj je posvećen sabor „Luča“, a na kojem su učešće uzeli brojni pjesnici i književnici, između ostalih Milutin Mićović, Zoran Kostić, prof. dr Lidija Tomoč. Na poziv organizatora, ovoj manifestaciji prisustvovao je Dragan Lučić, predsjednik Zavičajnog udruženja Crnogoraca u Hercegovini „Petar Petrović Njegoš“.

ČEŠKA BESEDA U NOVOJ VESI

Nova Ves je nastala davne 1894. godine, kao jedna od pet čeških poljoprivrednih kolonija (Nova Ves, Maćino Brdo, Malica, Vranduk i Detlački Lug) na prostoru Bosne i Hercegovine. Istorija Čeha iz Nove Vesi je bila burna. Iz Češke su, za boljim životom, otišli u Volyn – u carskoj Rusiji. Pomenute 1894. godine morali su se u kratkom roku iseliti iz Volyna jer nisu željeli biti izloženi nasilnom pokrštavanju. Selo je osnovalo 25 porodica, čija imena su na ploči češkog doma. Izgradili su crkvu *Panně Marii* i češki dom – jedan među 10 čeških

domova u Kraljevini Jugoslaviji. Udruženje „Češkoslovenska beseda” u Novoj Vesi je osnovano 1921. godine. Osnivač Udruženja bio je mlinar Jozef Macek, a duša te zajednice bio je Jozef Vlk koji je bio njen prvi predsjednik. U periodu između dva svjetska rata Česi u Novoj Vesi su bili kulturno vrlo aktivni, imali su svoju biblioteku, lutkarsko pozorište koje se spominje oko 1920. godine, priređivali su pozorišne predstave za omladinu i odrasle. U osamdesetim godinama prošlog vijeka bile su aktivne folklorna i muzička grupa.

U današnje vrijeme aktivnosti udruženja „Češka beseda“ iz Nove Vesi svode se uglavnom na druženja i evociranja starih uspomena. Svake godine početkom septembra, na praznik Male Gospe, u Novoj Vesi se okupljaju Česi, njihovi potomci, familije i prijatelji iz Bosne i Hercegovine i inostranstva. Tako je bilo i ove 2015. godine. U subotu 5. septembra Novu Ves su posjetili predstavnici čeških beseda iz Banjaluke, Prijedora, Maćinog Brda, Slavonskog Broda, Osijeka. Održana je misa u mjesnoj crkvi, posjećeno je češko groblje u selu, a u večernjim satima je u češkom domu priređena večera i slavlje za sve prisutne. Ostale aktivnosti našeg udruženja:

- u februaru 2015. učešće na maskenbalu u organizaciji „Češke besede“ Maćino Brdo.
- u aprilu 2015. posjeta „Češkoj besedi“ Prijedor.
- dana 15.10.2015. na poziv ambasade Češke Republike u Sarajevu naši članovi su bili na prijemu povodom proslave češkog nacionalnog praznika – prijem je održan u zgradi Zemaljskog muzeja BiH u Sarajevu.
- u novembru 2015. učešće na katarinskoj zabavi „Češke besede“ Slavonski Brod.

IZVJEŠTAJ O RADU UDRUŽENJA MAĐARA REPUBLIKE SRPSKE „MAGYAR SZÓ“ U 2015.

Kao i prethodnih godina, tako i u 2015. godini ne možemo se pohvaliti sa dovoljnim prilivom novčanih sredstava za realizaciju projekata. Bez obzira na to, mi smo isplanirali svoje aktivnosti, ponijeli se krajnje domaćinski i štedljivo, da bi priuštili svojim članovima, simpatizerima i našim dragim sugrađanima mogućnost, da imaju što više kontakata sa mađarskim jezikom, običajima i mađarskom kulturom. Raduje nas ta činjenica, da se nalazimo među najboljim udruženjima u Savezu nacionalnih manjina Republike Srpske (to mogu reći, pošto sam od ove godine podpredsjednica Saveza) po ostvarenim programima, njegovanju jezika i kulture nacije kojoj pripadamo.

U januaru prisustvovali smo na XIII Kulturnom forumu Karpatskog bazena koja je održana u Senti, gdje smo imali prilike, da se sretnemo i porazgovaramo o našem udruženju i problemima sa kojima se susrećemo, sa gospođom Juditom Sabo udatom Pirići (Pirityiné Szabó Judit), načelnicom odjeljenja u Državnom sekretarijatu za nacionalnu politiku Republi-

ke Mađarske. Još jedna prilika za razgovor sa gospođom Pirićine ukazala nam se prilikom studijskog putovanja članova udruženja u Budimpeštu 2014. godine kada smo, sekretar udruženja Tot Bojnik Laslo i ja, posjetili pomenuti Sekretarijat i načelnicu. Najvažnija pomoć Državnog sekretarijata je bila kod održavanja tečaja mađarskog jezika u okviru programa „Petefi Šandor“, koji je trajao šest mjeseci. Bio je to veoma sadržajan kurs učenja mađarskog jezika, za početnike i za one polaznike, koji su imali predznanje jezika. Stipendista Vlade Mađarske, Labossa Bence, bio je zadužen za sprovođenje programa. Pomagao nam je požrtvovano, korektno i u svim drugim poslovima i projektima Udruženja. U februaru u saradnji sa Ambasadom Republike Mađarske u Sarajevu priredili smo izložbu o sinagogama u Jevrejskom kulturnom centru. Prijateljsvo se nastavilo sa folklornom grupom iz Kernje (Környe) i ove godine, kada smo uspjeli, da im obezbijedimo učešće na trodnevnom etno festivalu koji je održan u Piskavici i Banjoj Luci, pod nazivom „Kozara etno 2015“. Festival je imao

međunarodni karakter. Dana 17. avgusta, povodom praznika stvaranja Mađarske države, održana je dječija radionica. Dana 29. avgusta smo nastavili istraživanje nekadašnjeg mađarskog naselja Vučijak. U istraživanju mnogo su nam pomogli i mještani, Nedeljko Sančanin pisac i publicista, Tomislav Durtka iz lokalne samouprave Prnjavora, Marin Marinković novinar, mons. Vlado Lukenda, katolički sveštenik i još neki. Dalje u septembru slijedilo je naše učešće na banjalučkoj Smotri nacionalnih manjina, gdje su gosti iz Mađarske predstavili narodnu muziku iz Kalotasega (Kalotaszeg).

Ne smijemo zaboraviti ni izlet na Mrakovicu, ni zajednički izlet u Jajce sa drugim mađarskim udruženjem u BiH, HUM-om iz Sarajeva. To je bio prvi zajednički sastanak članstva. Dana 10. decembra smo održali svečanu sjednicu Udruženja, kao završni skup u ovoj godini. Na ovom svečanom sastanku su dodijeljene naše zahvalnice Vladimiru Blahi i Stevi Havreljuku, bivšim predsjednicima Saveza, zbog pomoći u osnivanju „Mađar soa“ (a i većine udruženja nacionalnih manjina) kao i za osnivanje i afirmaciju Saveza nacionalnih manjina. Na kraju godine, početkom decembra, uspjeli smo ponovo izdati naš časopis „Uj doboš“ (Új Dobos), pa je na ovoj sjednici izvršena i promocija 9. broja ovog našeg časopisa. Tu moramo spomenuti i našu Web-stranicu, koju redovno osvježavamo i održavamo (www.magyarokbh.com). Ova naša stranica povezana je i sa Fejsbukom (facebook).

Veoma uspjelo književno veče sa poznatim vojvođanskim pjesnikom Palom Benderom (Pál Böndör) u Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci u Banjoj Luci 11.12.2015. godine bilo je kraj naših vrlo uspješnih aktivnosti u ovoj godini. Ali, to ne bi uspjeli postići i pored našeg timskog, nesebičnog rada i zalaganja, da nije bilo finansijske pomoći, koju su nam pružili (kao i uvijek iz godine u godinu) Ministarstvo za prosvjetu i kulturu RS, Lokalna samouprava Grada Banje Luke i naravno, naša matična zemlja posredstvom Državnog sekretarijata za nacionalnu politiku Mađarske vlade. Zahvalni smo i Zavodu za kulturu vojvođanskih Mađara iz Sente za posredovanje oko pomoći iz Mađarske. Zahvalni smodaje i svim ljudima dobre volje, koji su nam pomagali u ostvarenju našeg, ne malog, programa. Odajemo priznanje i onim novim članovima udruženja, koji su nam se pridružili, a nisu nas napustili ni nakon kursa mađarskog jezika. Naprotiv, pošto su postali državljani Mađarske, još revnosnije su se uključili u rad našeg Udruženja.

OTVOREN MUZIČKO-EDUKATIVNI CENTAR U JEVREJSKOM KULTURNOM CENTRU U DOBOJU

U toku 2015. godine Jevrejska opština u Doboju realizovala je projekat „Muzičko-edukativni centar“ uz podršku Ambasade Kraljevine Norveške u BiH, ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske i grada Doboja. U sklopu ovog projekta uspostavljena je i Web stranica (www.sinagogadoboj.org) Jevrejske opštine u Doboju putem koje se građani mogu informisati o aktivnostima i radu naše zajednice.

[illegible]

PROSLAVLJENA HANUKA I BAT MICVA

U dobojskoj sinagogi „Bet Šalom“, nakon mnogo godina, održana je ceremonija Bat Micva (vjersko punoljetstvo) Lane Vuković (12 godina) iz Teslića. Uz prisustvo mnogobrojnih gostiju iz Sarajeva, Teslića i Doboja, Lana je upalila svijeće šestog dana Hanuke 5776. (2015) godine, a potom je uslijedila i večernja molitva koju je predvodio Eli Tauber, savjetnik za kulturu Jevrejske zajednice u BiH. Nakon molitve nastavljeno je druženje uz muzički ugođaj, a Lana se potom i obratila gostima ovim riječima:

„Prije svega želim sve da vas pozdravim i zahvalim se svima Vama koji ste došli da mi uljepšate ovaj moj dan. Veliko, veliko hvala na podršci i povjerenju. Prvo bih se zahvalila mojoj dragoj baki i mojoj jedinoj majci koje su svih ovih 12 godina uložile ogroman trud i probudile ljubav u meni prema Jevrejskoj zajednici. Također se zahvaljujem gospodinu Tauberu na podršci i izdvojenom vremenu, na njegovoj organizaciji i brizi da sve bude savršeno. U Jevrejskoj zajednici sam osjetila toplinu, upoznala mnogo drugara, aktivna sam u druženjima. Posebno bih izdvojila Szarvaš (ljetni dječiji kamp u Mađarskoj), a nedavno sam bila i u Ježevici. Sa svih tih druženja nosim puno divnih uspomena, čvršća prijateljstva i svaki put nešto novo saznam iz Judaizma. Ne mogu a da ne spomenem Pirovac, Kladovo... Od danas sam starija, ozbiljnija i ispred mene je jedan novi život pun novih iskušenja. Na kraju želim se zahvaliti i Jevrejskoj opštini Doboj i svim njenim članovima jer sa njima ova moja svečanost je kompletna.“

PROIZVOĐAČI UNIKATNIH RUČNIH RADOVA U BAZI PODATAKA

Proizvođači unikatnih radova sa područja Doboja iz Republike Srpske i iz federalne opštine Maglaj namjeravaju da formiraju jedinstvenu bazu podataka i izrade internet stranicu radi lakše prodaje radova.

U Jevrejskom kulturnom centru u Doboju, u sklopu kojeg se nalazi i suvenirnica, održana je radionica o razvoju domaćih proizvoda i Web marketingu za žene sa područja Doboja i Maglaja, koje izrađuju ručne radove, da bi ovladale vještinama internet prodaje i marketinga. Predsjednik Udruženja „Gradska liga“ Doboj Marija Ivić izjavila je da je krajnji cilj formiranje jedinstvene baze podataka kojoj je do sada pristupilo pedesetak proizvođača unikatnih radova. Ivićeva je navela da je radionica dio projekta „Ženska kreativnost u službi mira“, te podsjetila da je prva aktivnost na ovom projektu realizovana u oktobru u Maglaju gdje su bili izloženi ručni

radovi „Proizvedeno u Doboju i Maglaju“. Tada su učestvovala 44 izlagača. Prema njenim riječima, projekat se završava u januaru kada će u dobojskoj Umjetničkoj galeriji Centra za kulturu i obrazovanje biti održana izložba ručnih radova. „Ženska kreativnost u službi mira“ organizuje se u okviru projekta www.suvenir.ba.

Ovaj projekat podržan je projektom „PRO-Budućnost“ Američke agencije za međunarodni razvoj /USAID/ koji implementira Katolik Relief servis u saradnji sa fondacijom „Mozaik“, Caritasom BiH, Forumom građana Tuzle, Helsinškim parlamentom građana Banjaluka i Međureligijskim vijećem u BiH.

AKTIVNOSTI KDM "VARDAR"

U protekloj godini KDM "Vardar" pored redovnih okupljanja, dva puta mjesečno, na kojima, pored druženja, učimo makedonski jezik i podsjećamo se istorije Makedonije.

Pojedini članovi se određuju da upoznaju ostale članove društva sa mjestom ili gradom gdje su rođeni. To podrazumijeva da ispričaju nešto o istoriji i znamenitostima grada, o pojedincima koji su zapaženi kako u Makedoniji tako i šire.

Iako je naš plan i program aktivnosti bio znatno opširniji, usljed nedostatka sredstava, uspjeli smo da realizujemo sljedeće aktivnosti:

1. Učestvovanje na "Etno festivalu" Piskavica, mjesec jul 2015. Naš član, Jelena Mitrovska, nastupala je u revijalnom dijelu i pjevala makedonske pjesme.
2. Predstavljanje naše zajednice na "Smotri nacionalnih manjina", mjesec septembar. Uzeli smo učešće sa ostalim nacionalnim manjinama i u sklopu same smotre pokazali dio našeg folklora, ali i tradicionalne makedonske kuhinje. Učestvovali smo i u zabavnom dijelu programa.
3. Povodom dana "Ustanka 11. oktobar" u Drugom svjetskom ratu, u prostorijama KDM "Vardar" organizovana je izložba slika čiji su autori naši članovi: Zdravko Krulj, Jelena Mitrovska, Kristina Dafinčeva.
4. Učestvovanje na "Sajmu lova i ribolova i turizma" pod pokroviteljstvom Grada Banje Luke, mjeseca novembra. Pored prospekata, brošura i ostalog popratnog materijala o turističkim destinacijama u Makedoniji, predstavili smo se sa makedonskom hranom i specijalitetima koje su pripremili naši članovi, imali smo promociju makedonskog vina, postavili smo izložbu slika čiji su autori članovi naše zajednice i imali smo školu crtanja za najmlađe naše članove. Na sajmu učestvujemo redovno više godina gdje predstavljamo aktivnosti naših članova i reklamiranje R. Makedonije.
5. Prisustvovanje na "Takmičenju osnovnih škola o poznavanju nacionalnih manjina u BiH" Bijeljina, mjesec novembar. Takmičarima, čija tema je bila makedonska nacionalna manjina u BiH, poklonili smo prospekte, brošure, te ostalu literaturu vezanu za istoriju Makedonije.

AKTIVNOSTI UDRUŽENJA SLOVENACA „LIPA“ PRIJEDOR U 2015.

Udruženje Slovenaca „Lipa“ Prijedor u 2015. godini bilježi 18. godina uspješnog rada. Brojimo oko 280 članova i poznati smo po svom radu kako u svojoj lokalnoj zajednici, gradu Prijedor, okolnim opštinama tako i na području RS i BiH i naravno u svojoj domovini Sloveniji, za koju je vezano i najviše naših projekata.

Naš rad podupire Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu i Grad Prijedor, te u ranijim godinama i mnogi sponzori i donatori. U 18. godina rada urađeno je mnogo projekata od kojih su neki zapamćeni kao jako uspješni kao što je povezivanje odnosno most između grada Prijedor sa gradovima u Sloveniji, Bovec, Novo mesto, Velenje, Koper ...

Udruženje ima raznovrsne aktivnosti ovisno o projektima u tekućoj godini, kao što su: folklor, pjevanje, gluma, recitovanje, istraživanje i slično.

U našem udruženju učimo naš, slovenački jezik, kroz naše aktivnosti, najviše se nauči na pjevanju, glumi i recitovanju a već deset godina kod nas postoji Škola dopunskog učenja slovenačkog jezika i istorije koju finasijski podržava Ministarstvo za školstvo Republike Slovenije i Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu i takođe već deset godina na FREE RADIU imamo svakih petnaest dana radio emisiju na slovenačkom jeziku „Slovenija kod nas“, koju uređuje i vodi Alenka Uduč. Udruženje je 2011. i 2014. godine izdalo dvije knjige „Vseeno kdaj, vseeno kje- vedno smo Slovenci“, odnosno „Bilo kad, bilo gdje –uvijek smo Slovenci“ a 2009. godine smo počeli sa izvođenjem svojih vlastitih komedija (tekst, scenario, režija i glumci) „Hoćeš, nećeš, moraš“ i „Pare nisu problem, para nema“ koje su izvođene u BiH, Sloveniji i Hrvatskoj a pozvani smo i u ostale bivše republike nekadašnje SFRJ kao i u Italiju. Nabrojati sve projekte i sve što smo uradili je nemoguće ali je svakako potrebno istaći da sve što radimo, radimo uz finasijsku podršku Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

U 2015. godini u kojoj obilježavamo 18 godina rada realizovali smo niz projekata od koji ćemo istaknuti samo neke: Prešernov dan i 8. mart, povodom kojeg su učenici i članovi udruženja pripremili kulturni program i buketiće za naše majke i bake; u aprilu smo ugostili O.Š. „Božidar Jakac“ iz Ljubljane; u maju smo učestvovali u obilježavanju Dana Grada Prijedor; u junu smo bili domaćini susreta škola slovenačkog jezika u BiH na Kozari; u julu smo posjetili Ljubljanu i Bovec a u avgustu smo za početak predstavili slovenačku kuhinju na gradskom trgu u čemu nam je pomoglo Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto; u Bovcu u Kulturnom domu Bovec otvorili izložbu „Slovenci od dolaska do danas“ i organizovali cjelovečernji koncert Gradskog orkestra iz Novog mesta na gradskom trgu i priuštili našim sugrađanima predivan doživljaj za uši i oči; septembar smo započeli sa novom školskom godinom i koncertom u „Galeriji 96“ Prijedor, naših prijatelja iz Pivke, koji je oduševio kako naše članove tako i naše sugrađane.

Godinu završavamo našom 18. „Božićnom zabavom“ i proslavom 18 godina uspješnog rada i tim povodom otvaranjem izložbe u Muzeju Kozare Prijedor, „Slovenci od dolaska do danas“ koja je privukla veliku pažnju kako naših članova, sugrađana tako i medija. Pred sam kraj godine između Božića i Nove godine dočekaćemo i Djeda mraza koji će doći za našu djecu sa skromnim poklonima.

KULTURNA PRIREDBA U PODRUŽNICI FOČA

Foča, 07. novembar 2015.

Udruženje Crnogoraca u Hercegovini „Vuk Mićunović“ Trebinje

U sklopu projekta za 2015. godinu, povodom obilježavanja 20 godina od osnivanja, rada i postojanja udruženja, organizovana je kulturna priredba u podružnici Foča dana 07. 11. 2015. godine, u Centru za kulturu i informisanje gdje je izveden bogat kulturni program, pod nazivom „Crnogorska kulturna stvaralaštva“.

Udruženje planira, takođe u okviru projekta za 2015. godinu, održati kulturnu manifestaciju - priredbu u JU Kulturni centar Trebinje, dana 27. 12. 2015. godine, pod nazivom „Humanitarno veče“ gdje prihod od ulaznica, planira uručiti sugrađaninu osamnaestogodišnjem Marku Spajiću za liječenje.

UDRUŽENJE ČEHA „ČEŠKA BESEDA“ MAČINO BRDO

Kao i svake godine „Češka beseda“ Mačino Brdo i ove godine 14.02.2015. tradicionalno je obilježila početak Uskršnjeg posta pokladnom nedjeljom. Običaj je da se na pokladnu nedjelju narod maskira i prurušava u razne likove, veseleći se i pjevajući okupljaju ispred mjesnog doma u Mačinom Brdu odakle kreće povorka kroz cijelo selo, a naveče se održava tradicionalni maskembal. Uz ples, češke pjesme veselje potraje dugo u noć.

„Češka beseda“ Mačino Brdo i ove godine je učestvovala na festivalu nacionalnih manjina „Mala Evropa“ opštine Prnjavor. Česi su se predstavili sa plesom najmlađih članova folklorne skupine i sa tradicionalnom kuhinjom. Takođe smo bili sudionici na 12. Smotri stvaralaštva nacionalnih manjina u Banjoj Luci.

Dana 8.08.2015. god. „Češka beseda“ Mačino Brdo organizovala je proslavu jubileja 120 godina doseljenja Čeha na prostore Mačinog Brda i opštine Prnjavor. Davne 1894. god Česi se naseljavaju na područje Srpca gdje nastaje prva kolonija Čeha Nova Ves

gdje su prezimili. U rano proljeće 1895. jedan dio kolonije napušta Novu Ves i doseljavaju se tada na područje Careve Gore gdje postepeno nastaje naselje koje se i danas zove Mačino Brdo. Proslava je započeta sa svetom misom u kapelici sv. Ćirila Metoda na mjesnom groblju. Ispred mjesnog doma u Mačinom Brdu je upriličen prigodan program. Ugostili smo udruženja iz Prijedora, Banje Luke, Nove Vesi, Slavonskog Broda, Osijeka i Kaptola koja su se predstavila sa pjesmom i plesom. Naravno ugostili smo i zamjenicu ambasadora Republike Česke u BiH gospođu Klaru Kaldecevu.

IZLOŽBA RADOVA SA KREATIVNIH RADIONICA UDRUŽENJA NACIONALNIH MANJINA REPUBLIKE SRPSKE

Banja Luka, 30. jun i 07. jul 2015.

„Smisao života je da pronađete svoj dar, svrha života je da ga podijelite sa drugima“

Udruženje Slovenaca „Triglav“ Banja Luka je, u saradnji sa Centrom za rad sa djecom i omladinom „MIS“ i Centrom za kulturne i promotivne djelatnosti „Primera MLLL“, organizovalo set kreativnih radionica pod nazivom „Oslikavanje predmeta od gline-drвета“ za sve nacionalne manjine.

Kreativne radionice podstiču stvaranje novih ideja, razvijaju maštovitost i vode prema originalnim rješenjima problema. Radionice su bile namijenjene svim osobama koje žele učestvovati bez obzira na dob, pol i zanimanje, odnosno bez obzira na to da li imaju određena predznanja iz likovne umjetnosti.

Ovaj projekat je implementiran uz podršku Kancelarije Vlade Republike Slovenije za Slovence po svijetu, Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske, Grada Banje Luke i Ministarstva civilnih poslova BiH.

Radovi su bili izloženi na Smotri nacionalnih manjina RS, a planirano je da predmeti takođe budu izloženi tokom svakog značajnijeg događaja koji organizuje svako od udruženja učesnika u projektu.

RADIONICA OSLIKAVANJA NA DRVETU - DEKUPAŽ

Prvi dio radionica je bio posvećen oslikavanju na drvetu. U prostorijama Kluba nacionalnih manjina su se okupili predstavnici Ukrajinaca, Slovenaca, Makedonaca, Čeha i Crnogoraca i pod mentorstvom Sunčice Laguze vršili oslikavanje drveta u „decoupage“ (dekupaž) tehnici.

Dekupaž tehnika je stara tehnika koja nam je došla sa Istoka, postala veliki hit i aktivirala veliki broj radionica. Suština je u isijecanju i kombinovanju dijelova papira, njihovom ljepljenju na specijalno obojenu i pripremljenju podlogu i lakiranje.

Učesnice radionice su birale teme koje su karakteristične za njihov narod ili njihovu ličnost i iskazivale svoju kreativnost. Bile su veoma posvećene izradi predmeta, a vrijeme je brzo proletjelo u prijatnoj i kreativnoj atmosferi.

Čini se da imamo novi procvat dekupaža, kao što je to bilo u 17. vijeku. Retro duh se vratio sa dekupažom i to na drvene, staklene, metalne i keramičke površine. Eto ideje za novi set radionica

RADIONICA OSLIKAVANJA NA GLINI

Drugi dio radionica smo posvetili oblikovanju i oslikavanju gline. Na istom mjestu, ponovo su se okupili kreativni predstavnici nacionalnih manjina i uz ponovno mentorstvo Sunčice Laguze isprobavali i ovu tehniku.

Glina je izvrstan materijal od kojeg možemo napraviti oblike po želji. Zahvalna je za rad, ima mjesta za igru, improvizaciju i dopušta da u toj želji za igrom budemo kreativni.

Ukrasi i nakit od gline su jedni od najljepših kreativnih zamisli koje možemo vrlo jednostavno da sprovedemo u djelo i sve više su popularni među kreativcima.

Dana 16. novembra je u ART centru u Banjaluci otvorena izložba slika:

„Ptuj i vino – Martinovanje u Ptuj“

„Rimljani u Ptuj“

„Izložba predmeta od gline i slika na tvrdoj podlozi“

U zajedničkom projektu sa Centrom za edukaciju i rad sa djecom i mladima „MIS“, Centrom za kulturne i promotivne aktivnosti „Primera MILL“ i Udruženja Slovenaca RS „Triglav“ Banjaluka, u Art centru je bila otvorena zanimljiva izložba o Ptuj, najstarijem gradu u Sloveniji. Slike, koje su bile izložene, prikazuju slike prošlosti, život starog grada od perioda Rimske imperije i dalje..., sve do danas, kada je Ptuj pored istorijskih znamenitosti postao poznat proizvođač odličnog vina, atraktivne proslave Martinovanja, kurentovanja i ostalih za turizam privlačnih događaja. Autori izložbe su Janko Levarič i Andrej Klasinc.

U sklopu izložbe su takođe predstavljani predmeti od gline i slike izrađene na tvrdoj podlozi. Predmete, nakit od gline i slike izrađene u posebnoj tehnici su izradile članice udruženja nacionalnih manjina na edukativnoj radionici, koju je vodila mentorica Sunčica Laguza.

Prisutne je pozdravio Milenko Laketić. Među posjetiocima su bili predstavnici nacionalnih manjina, gosti iz Ptuja, predstavnici Perutnine Ptuj i konzul Konzularne kancelarije Republike Slovenije u BiH, Maran Ristić, koji je izložbu i otvorio.

PREDSTAVLJANJE DVOJEZIČNE KNJIGE „KAKVA DOBRA KNJIGA“

Banja Luka, 13. februar 2015.

U petak, 13. februara 2015. godine, je u Vijećnici Banskog dvora predstavljen dvojezični zbornik „Kakva dobra knjiga“. Na predstavljanju su učestvovali prevodilac Zdravko Kecman te gosti iz Ljubljane: pisac i pjesnik Cvetka Sokolov, dramska glumica, pjesnik i pisac Saša Pavček te ilustrator Damijan Stepančič.

Dvojezični zbornik „Kakšna dobra knjiga - Kakva dobra knjiga“ je izašao u izdanju Udruženja Slovenaca „Triglav“. Nataša Kajmaković je u ime Udruženja pozdravila brojne posjetioce koji su potpuno napunili prelijevu dvoranu. Uslijedio je pozdrav generalnog konzula Republike Slovenije u Banjaluci Branka Zupanca. Andrej Ribič, naglasio je kako je važno ulagati u kulturu a naročito u djela za djecu. U zborniku su objavljene priče, pjesme i zagonetke, koje su napisali moderni slovenački pisci za djecu. Uz bogato ilustrovane tekstove upoznajemo slovenačku omladinsku književnost. Autori pjesama i priča su Tinka Bačič, Aksinja Kermauner, Majda Koren, Silvan Omerzu, Andrej Rozman Roza, Peter Svetina, Cvetka Sokolov i Anja Štefan, a njihova djela su ilustrovali Suzana Bricelj, Zvonko Čoh, Marjan Manček, Silvan Omerzu, Andreja Peklar i Damijan Stepančič.

Cvetka Sokolov je na predstavljanju govorila o tome šta znači učestvovanje u izradi dvojezičnog zbornika, a Damijan Stepančič je otkrio kakve tekstove najradije ilustruje. Učenici koji pohađaju dopunsku nastavu slovenačkog jezika recitovali su tekstove na slovenačkom jeziku kao i prevode tih tekstova na srpskom jeziku. Sve tekstove je preveo Zdravko Kecman, koji je govorio o tome šta znači moderna slovenačka književnosti za djecu i sa kakvim se teškoćama susretao pri prevodenju.

Svaka dvojezična knjiga znači i most među kulturama a predstavljanjem zbornika smo obilježili i 8. februar, **„Prešernov dan, slovenski kulturni praznik/slovenački dan kulture“**. Naša gošća je bila svestrana umjetnica Saša Pavček, koja je govorila o ulozi umjetnosti u međukulturnom dijalogu. Uz razgovor o Prešernovoj „Zdravljici“ sjetili smo se najvećeg slovenačkog pjesnika. Damijan Stepančič, koji je ilustrovao „Zdravljicu“ i za svoje ilustracije dobio više nagrada, pričao je kako je radio na tome i šta je želio naglasiti ilustracijama. Sedma strofa „Zdravljice“ je slovenačka državna himna, slušali smo je u prevodu Desanke Maksimović, a čitala je Ljiljana Sukara. Literarno veče je okončano pjesmom „Zdravljica“ na slovenačkom jeziku

VI SLOVENAČKI DAN U SLATINI

Slatina, 27. jun 2015.

Slatina, slovenačko selo, koje su prije i koje još danas tako mnogi nazivaju, je 27. juna 2015. bila u centru pažnje. Udruženje Slovenaca „Triglav“ Banjaluka je proslavilo već šesti Slovenački dan.

To je sjećanje na mnoge doseljene Kraševce, Primorce, Goričane i ostale, koji su se davne 1923. godine zbog terora, vojnih dešavanja, nacionalne mržnje počeli doseljevati na to područje. Brdovito slatinsko područje

ih je podsjećalo na domovinu, koju su morali napustiti. Tu su počeli graditi novi dom. Tu su počeli gajiti životni prostor zajedno sa domaćim stanovništvom. Priroda tog područja im je nudila izvore tople, mineralne vode, dobru zemlju, šume i ugodnu klimu, a njihova marljivost, znanje, koje su donijeli sa sobom su napravili to područje bogatim i urbanim. Danas je Slatina poznata kao moderan zdravstveno rehabilitacijski centar, poznata po slatinskim jagodama, grožđu i veselim ljudima, a toga u subotu 27. juna nije nedostajalo. Na platou ispred pravoslavne crkve se veselilo preko tristo ljudi. Tu su bili štandovi sa etničkim rukotvorinama, koje su pored Slovenaca, predstavili i Česi, Udruženje žena "Osmjeh žene" Laktaši, te štand koji su predstavili učenici dopunske nastave slovenačkog jezika zajedno sa učiteljicom Barbarom. Došli su gosti iz Primorske, Gorenjske, Prekmurja, Dolenjske, koji su programskom dijelu dali svoj doprinos.

Duvački orkestar iz Brkina, oko 30 mladih muzičara, je uz veselu koračnicu prodefilovalo zajedno sa folklornom grupom iz Bleda i razbudilo stanovništvo Slatine i zdravstvenog centra.

Pozdravne govore je u ime Udruženja Triglav započeo potpredsjednik Udruženja Mladen Lunić koji je prisutne pozdravio, a uslijedili su govori: konzula Konzularne kancelarije Republike Slovenije u Banjaluci, Branka Zupanca, načelnika opštine Laktaši, Miroslava Kodžomana i predstavnice opštine Kozina. Njihove riječi su bile pune hvale i želja za uspješan rad našeg udruženja i u budućnosti. Na bini su se redale pjevačke grupe, Mješoviti hor „Davorin Jenko“ Udruženja Triglav Banjaluka, duvački orkestar iz Brkina, hor Dotik iz Hrpelje-Brkini, Muška vokalna grupa Pozdrav iz Gorenje vasi i grupa Lisjaki, koji su se nakon programa pobrinuli za zabavu. Slovenačke narodne plesove su izveli: Folklorna grupa iz Bleda i Dječija folklorna grupa našeg udruženja.

Bilo je to pravo veselje, takvo kakvo su u Slatini priređivali naši preci i kakvog ga se starije generacije još sjećaju i čiju tradiciju i sjećanje nastavljaju današnje i buduće generacije.

DOBRODOŠLI DOMA 2015.

Ptuj, 4. jula 2015.

Ptuj, stari grad kroz koji teče rijeka Drava, sa mnogo istorijskih znamenitosti, sa starom srednjevjekovnom tvrđavom na koju su Ptujčani još posebno ponosni, je 4. jula 2015. godine bio domaćin brojnim Slovencima iz susjednih država i svijeta. Došli su na tradicionalni susret „Dobrodošli doma“.

Kancelarija Vlade Republike Slovenije za Slovence po svijetu i Opština Ptuj organizovali su susret na Gradskom trgu, gdje je bila glavna pozornica a ostali događaji su se održavali na određenim mjestima gdje su bile izložbe, radio-nice, programi za djecu.

Početak centralnog događaja je bio tačno u 15.00 časova. Uvod u cjelodnevni program je ovjekovječio Duvački orkestar Ptuj. Brojne prisutne je pozdravio načelnik Opštine Ptuj Miran Senčar, a uslijedio je govor ministra Kancelarije Vlade RS za Slovence po svijetu Gorazda Žmavca.

U programu je učestvovalo oko 20 slovenačkih udruženja iz bivših republika Jugoslavije, iz Austrije, Njemačke, Mađarske i Argentine. Redale su se pjevačke, folklorne, recitatorske, dramske i instrumentalne grupe. Svako udruženje je željelo pokazati kako je velika njihova svijest o domovini, očuvanju jezika i kulture. Udruženje Slovenaca „Triglav“ Banjaluka je predstavilo Mješoviti hor „Davorin Jenko“ i Dječiju folklornu grupu.

Cijelu priredbu pratili su brojni učesnici, koji su svoje rukotvorine, izvornu slovenačku kulinariku i pića nudili na štandovima brojnim posjetiocima i istovremeno govorili o jedinstvenosti slovenačke kulture i inovativnosti. Inovativnost je za sam kraj priredbe bila nešto posebno. Šezdeset harmonika je sviralo živahne tonove, dok su svi učesnici u programu podigli bijele kišobrane i pozdravljali sve prisutne.

KONCERT OKTETA 9 CELJE I ANSAMBLA ZDRAVKA ČOSIĆA

U petak 25. septembra 2015. su u koncertnoj dvorani Banskog dvora u Banjoj Luci nastupili „Oktet 9“ Celje i Ansambl Zdravka Čosića. Koncert su organizovali Udruženje Slovenaca RS „Triglav“ Banja Luka i Kulturni centar Banski dvor Banja Luka.

Brojnoj publici su se predstavili različitim repertoarom generacija mladih vokalista iz Celja i generacija iskusnih muzičara Ansambla Zdravka Čosića. Sevdah, starogradske i narodne pjesme uz pratnju orkestra su banjalučkoj publici poznati. Vođa Ansambla Zdravko Čosić je poznat po svom prisnom animiranju publike.

Pjesma se čula sa pozornice, pjesmu su pjevali i posjetoci. Iskustvo starijih muzičara je podstaklo i opustilo izvedbu izvrsnih pjevača „Okteta 9“. Njihov repertoar je bio sastavljen iz slovenačkih narodnih pjesama, pa sve do pjesama koje su se pjevale i još danas se pjevaju, koje su popularne bez obzira na geografsku, istorijsku i generacijsku razliku. Melodije poznate, iako izvedene na poseban, mnogima malo poznat način. Svojom interpretacijom su osvojili publiku.

Muzika - bez nje je život prazan, bezvrijedan a uz nju je život ljepši, bezbrižniji.

IZLOŽBA GRAFIKA NATAŠE MIRTIC IZ NOVOG MESTA

„Dana 28. septembra 2015. je u Banskom dvoru otvorena izložba mlade umjetnice, grafičarke Nataše Mirti iz Novog mesta. Autorika zanimljivih grafika je jedna od rijetkih likovnih umjetnica, koja se posvećuje isključivo grafičkoj likovnoj tehnici, i to njenoj klasičnoj vrsti, jetkanici“, napisao je Iztok Hotko. U katalogu se nalazi dio djela koje je Nataša Mirti predstavila na izložbi. O svom radu, o načinu svog pristupa takvoj likovnoj tehnici je govorila i sama umjetnica.

Organizatori izložbe su bili Kulturni centar Banski dvor, Društvo za razvijanje dobrovoljnog rada Novo mesto i Udruženje Slovenaca RS „Triglav“ Banja Luka.

Otvaranjem izložbe je Udruženje Slovenaca „Triglav“ željelo okupljenim ljubiteljima takve umjetnosti prirediti ugodno i opuštano veče. Violinist Aljoša Šolak je za početak odsvirao prigodnu kompoziciju.

Topao pozdrav gospodina Petriča je potvrda dobre saradnje, koju naše udruženje uvijek ostvaruje sa kulturnim centrom Banski dvor. Među prisutnima je bio i konzul Konzularne kancelarije Republike Slovenije u Banjaluci gospodin Marjan Ristić. Izjava, koju je dao za medije govori o već uspješnoj saradnji koja će se nastaviti i u buduću na svim područjima.

Umjetnost, bez obzira kakva je i na kakav način je prisutna, utkana je u duh umjetnika i preko njih je dio nje utkan i među one koji je znaju poštovati. Prije nego što je konzul otvorio izložbu, mladi i već uspješni violinist Aljoša Šolak je izveo kompoziciju i njome zaključio službeni dio otvorene izložbe grafika.

XVII MARTINOVANJE U BANJOJ LUCI

Banja Luka, 21. novembar 2015.

U subotu, 21. novembra 2015 godine, članovi Udruženja Slovenaca RS „Triglav“ iz Banje Luke, njihovi gosti i prijatelji proslavili su 17. Martinovanje. Ovaj stari slovenački običaj krštenja vina, Martinovanje, poznat je mnogim Banjalučanima kao i stanovnicima šire okoline, a već nekoliko godina obilježavamo ga u salonu Valentin. Dječiji folklorni ansambl, Udruženja „Triglav“, svojim nastupom i prigodnim igrama za ovu manifestaciju otvorio je proslavu Martinovanja.

Darko Mijatović, član Udruženja „Triglav“, pozdravio je sve prisutne, posebno cijenjene goste, konzula konzularne kancelarije Republike Slovenije u Banjoj Luci, gospodina Marijana Ristića, predsjednicu Skupštine opštine Laktaši, gospođu Snježanu Radetić, predstavnicu Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske Milicu Kotur i Vanju Kopanju, ministra nauke i tehnologije Jasmina Komića, direktora Kulturnog centra Banski Dvor Milorada Petrića, predstavnike turističkog saveza Republike Srpske, Branku Bukovec iz Društva za razvijanje dobrovoljnog rada Novo mesto, predstavnike udruženja Slovenaca iz BiH, Crne Gore i Društva „Primoraca“ iz Lendave.

Podpredsjednik Udruženja „Triglav“, gospodin Mladen Lunić, je u svom obraćanju govorio o značaju praznika Martinovanja, kao i svega onoga šta on znači za Slovence ovog kraja. Posebno je istakao potrebu da se sačuva od zaborava jedan stari slovenački običaj krštenje mladog vina.

U ulozi sv. Martina nastupio je gospodin Janez Čatež iz Slovenije, a po obavljenom krštenju, prigodnu pjesmu za ovaj događaj zajedno sa horom Udruženja Triglav zapjevali su svi prisutni. Uz obilnu trpezu, dobro vino, dobru muziku i odlično raspoloženje proslavili smo Martinovanje 2015. godine.

IL VIAGGIO MAGICO: 10 GODINA U SLICI I RIJEČI

Banja Luka, 28. februar 2015.

Povodom desetogodišnjeg uspješnog djelovanja Udruženja Italijana grada Banje Luke organizovana je izložba „Il viaggio magico: 10 godina u slici i riječi“. Izložba je otvorena 28. februara 2015. godine u prostorijama Saveza nacionalnih manjina grada Banja Luka.

Budući da Udruženje iza sebe ima mnogo organizovanih dešavanja, izložba se sastoji od plakata koji su najavljivali pojedine događaje, kao i naslovnica biltena. Cilj izložbe je prije svega bila želja da se ukratko prikaže desetogodišnji rad Udruženja, kako bi se sjetili mnogobrojnih ugodnih i lijepih dešavanja.

Udruženje Italijana grada Banje Luke osnovano je 22.02.2004. godine kao apolitičko, neprofitabilno, vanstranačko i otvoreno udruženje građana sa jedinstvenim ciljem očuvanja i njegovanja atributa nacije čijeg su porijekla. Potaknuti željom i potrebom da učine nešto više za svoje sunarodnjake, Rinaldo Kastanja i Radmila Maričić prikupljaju podatke o Italijanima sa područja Banje Luke i iniciraju njihovo okupljanje u okrilju Saveza nacional-

smotri kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina božićnih i novogodišnjih praznika, te aktivno učestvujemo na svim sastancima koji se tiču problematike nacionalnih manjina u BiH. Uključeni smo u većinu projekata koje priprema i provodi Savez nacionalnih manjina i ulažemo napore da i sami damo što veći doprinos njihovoj realizaciji.

MAŠKARE, ČA MOGU MAŠKARE...

Stoljećima se u hrišćanskim zemljama njeguje tradicija magijskog “progona” zime i zlih sila, povorkom razigranih, živopisno obučenih i zakrabiljenih ljudi. Ovi su karnevali (ili nazovite kako želite: poklade, fašnik, maškare...), najava uskršnjeg posta i zgodna prilika da se prije toga dobro najede (carnevale = mesojede), ali i način da se pobjegne od sumorne svakodnevnice, da se zaigra i proveseli, da se uživa u šarenilu maštovitih maski i kostima.

Italija je kolijevka karnevala, pa i danas onaj u Veneciji slovi kao jedan od najljepših i najraskošnijih u svijetu.

I u bivšoj Jugoslaviji, hrišćani u svim sredinama organizuju poklade. Taj uistinu lijep običaj ovjekovječen je predanjima i pjesmom, a 1962. godine cijelom zemljom odjekuje favorit splitskog festivala, “Maškare, ča mogu maškare”...! Mnogi poklonici ove čudesne manifestacije hrle u Dalmaciju, jer tamo su najsvečaniji karnevalski ugođaj i atmosfera.

Kada su prvi italijanski doseljenici naselili područje oko Prnjavora, sa sobom su donijeli i tradiciju obilježavanja svečanog razdoblja uoči korizme. Tradiciju koja traje preko 120 godina! Javna proslava je parada u kojoj maskirani učesnici šetaju i plešu. Lijep je osjećaj biti učesnikom karnevala. Vraća vas u neka mistična vremena i običaje, danas osakaćene naletom savremenih tehnologija i materijalističkog shvatanja svijeta.

Već nekoliko godina Udruženje Italijana grada Banje Luke, gost je štivorskog kluba Italijana “Trenti-

nih manjina. Udruženje se bavi promocijom Italijanske kulture kroz izložbe, koncerte, filmske večeri, učenje italijanskog jezika, izdavanje biltena, interakcije sa drugim udruženjima nacionalnih manjina, dječije radionice i slično.

Tokom 10 godina aktivnog djelovanja Udruženja Italijana grada Banje Luke uspješno smo realizovali brojne kulturne programe i projekte. Preciznije, radi se o 19 tematskih izložbi interesantnih za italijansku populaciju, ali i za građane Banje Luke. Sadržajno obuhvataju porijeklo naših porodica, istoriju Italije, kulturnu baštinu, ljepotu njenih gradova i pokrajina i sl. Takođe smo organizovali četiri vrlo posjećena koncerta klasične muzike, te tri predavanja o kulturnom i civilizacijskom nasljeđu Italije. Izdali smo 17 biltena, od toga 12 dvojezičnih, koji obrađuju tematiku vezanu za naše aktivnosti. U njima se takođe upoznajemo sa slavim imenima italijanske kulture, umjetnosti i nauke, ili plovimo predivnim pejzažima i gradovima naše pradomovine. Izdali smo i katalog italijanskih porodica koje žive na području banjalučke regije.

Udruženje organizuje putovanja i obilaske značajnijih mjesta Italije. Imali smo i tri veoma sadržajna sastanka sa udruženjima Italijana BiH. Inicirali smo i uspostavili saradnju sa gradovima izvan granica BiH-Imperija, Pula, Kutina i Lipik. Redovno učestvujemo na

Republike Srpske, organizujemo svečanosti povodom

ni". I ove, 2015. godine, pozvani smo da učestvujemo na karnevalu „MAŠKARE, ŠTIVOR 2015". Suvišno je reći da smo se radovali odlasku. Znali smo da nas očekuje nesvakidašnji doživljaj, ispunjen druženjem sa sunarodnjacima, uz pjesmu, igru i pošalice. I kuvano vino, obavezno!

Ni vrijeme nas nije iznevjerilo. Vedar, ugodno prohladan dan, dodatno je podigao raspoloženje, pa smo uživali u svakom trenutku, od polaska za Štivor, do povratka u Banju Luku. Naš kombi nas je dovezao pred bar "Trentino" u 15 časova, gdje smo se pridružili učesnicima već formirane kolone koja će nešto kasnije prodefilovati kroz mjesto. Posljednji zruci sunca ispratili su veselu povorku pod maskama, koja se kretala glavnom ulicom pješke, ali i raznim prevoznim sredstvima poput traktora, prikolica, kućica, motora... Vidjelo se da je uloženo mnogo truda i mašte u kreaciju karnevalskih kostima i maski: gumenih, platnenih, čipkanih, plastičnih, duhovitih ili pak zastrašujućih. Uprkos podužoj di-onici, nismo osjećali umor. Predusretljivi mještani dočekivali su nas pred svojim dvorištima sa sendvičima, krofnama i vinom. Da se okrepimo i prikupimo snagu za daljnje pješačenje.

U 19.00 časova bili smo na posljednjoj destinaciji, Omladinskom domu u Štivoru, koji je vrio kao košnica od djece i omladine željne muzike i plesa. Maske super heroja i junaka Diznijevih crtića bili su logičan izbor najmlađih, dok su odrasli dali mašti na volju - bar taj dan mogli su da budu sve o čemu sanjare - vile, princeze, vitezovi, kauboji, supermeni... Neprolazni taktovi hitova iz 70-tih i 80-tih godina preplavili su dvoranu Doma, pozivajući na ples. U trenu su plesni podij zakrčila ustalasala tijela i starih i mladih, spojenih jedinstvenom željom da se opuste i zabave.

Nije dugo trebalo da se i mi priključimo razdraganoj masi, "dopingujući" se vinom i roštiljem. Kad vam je lijepo, vrijeme brzo prolazi. Morali smo misliti na povratak, ali, ma neka nas još malo! Kada više nije bilo odlaganja, nevoljno smo se oprostili od naših ljubaznih domaćina i krenuli put Banje Luke.

Maškare, prelijep doživljaj! Ne postoji prepreka da i mi u Udruženju ne organizujemo jednu takvu manifestaciju i pretočimo je u tradiciju. Zasigurno bi privukla mnoge, a ponajviše mlade za čiju se naklonost moramo kontinuirano boriti što privlačnijim i raznovrsnijim programskim sadržajima.

SILVIO

Ovo je mala priča o velikom dječaku – velikom po uspjesima koje je postigao u svom kratkom životu i koje će sigurno nastaviti nizati u budućnosti. Silvija poznaju i vole svi iz Udruženja Italijana grada Banje Luke, čiji je član od najranijeg djetinjstva. Taj vedri i komunikativni dječak, potomak je prve generacije Orlando, rođene na prostorima banjalučke regije. Ima dvanaest godina i na pragu je najzbuđljivijeg perioda u životu jednog čovjeka, tinejdžerstva, koje će konačno uobličiti i definisati njegovo životno opredjeljenje. Završio je šesti razred Osnovne škole “Borisav Stanković” i ne poznaje drugu ocjenu osim odlične.

Silvio ima dvije velike ljubavi – baku Mariju i harmoniku. Upravo je baka Marija ta koja ga je redovno dovela u Udruženje, pružajući mu prve spoznaje o svojim precima i pradomovini Italiji. Podsticala je njegovu zainteresovanost za muziku i ponosila se umijećem sviranja harmonike, koje je sticao u Muzičkoj školi “Vlado Milošević”. Nerijetko, Silvio bi izveo pokoju starogradsku ili italijansku kompoziciju u prostorijama Udruženja, a postao je nezaobilazna maskota svake naše kulturne manifestacije. Bez sumnje, Silvio je talentovan muzičar i o njegovoj nadarenosti svjedoče brojne nagrade i priznanja. I to ne bilo kakve nagrade, već one najviše, prve! Neće biti razmetanje ako ih pobrojimo:

2013. i 2014. godine zaredom, osvaja prvo mjesto na 4. Internacionalnom festivalu harmonike u Istočnom Sarajevu.

Godine 2014. izbio se za prvu nagradu na Republičkom takmičenju muzičkih škola Republike Srpske u Banjoj Luci, kada mu je uručeno i priznanje Vlade RS za postignuti uspjeh.

Specijalna 1. nagrada za harmoniku, pripala mu je ove godine na takmičenju muzičkih škola Republike Srpske u Banjoj Luci, a lovorikama se okitio i na 6. Internacionalnom takmičenju muzičkih škola u Banjoj Luci, čime je zaslužio, drugo po redu, priznanje Vlade RS.

Pored svakodnevnih obaveza u osnovnoj te muzičkoj školi, Silvio trenira i rukomet u okrilju banjalučkog rukometnog kluba “Borac”. Ni ovdje ga nije mimoišla medalja – na prvenstvu Republike Srpske u rukometu, u kategoriji za pionire, klub osvaja zlato. Još jedno zlato za “zlatno” dijete! Ponosan je Silvio na svoje uspjehe, ali vjeruje da je to tek početak. Ne plaši se budućnosti, iako svjestan činjenice da će morati još mnogo ulagati u sebe, odricati se užitka dokolice i mladalačkih provoda i naporno, naporno vježbati.

Ništa manje ponosna je i Silvijeva baka Marija, koju beskrajno raduje svaki njegov trijumf i koja mu pruža bezrezervnu podršku. Zna to Silvio i zato prema baki gaji posebno nježna osjećanja, voli je i poštuje kako to samo umije jedna bezazlena, neiskvarena dječija duša.

I mi iz Udruženja Italijana smatramo Silvija “svojim” dječakom, dijelimo njegovu radost zbog postignutih rezultata i zato... poželimo mu nove pobjede i ostvarenje svih njegovih snova i ambicija!

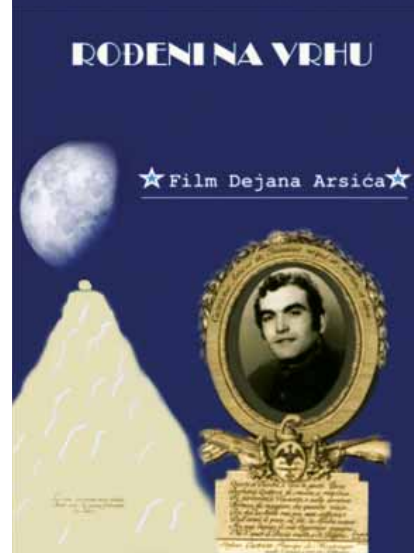
DANI CRNOGORSKOG FILMA U BANJOJ LUCI I DRUGE AKTIVNOSTI

Krajem 2014. i početkom 2015. godine održana je manifestacija „Dani Crnogorskog filma“ u Domu omladine u Banjoj Luci sa prikazivanjem dva filma autora Dejana Arsića, inače člana našeg udruženja i filma crnogorskog reditelja Branka Baletića „Noć skuplja dva vijeka“ snimljenih povodom dvjestogodišnjice od rođenja Petra Petrovića Njegoša.

Film Branka Baletića je u sklopu iste manifestacije prikazan i u gradiškoj Stručnoj i tehničkoj školi, a vezano za obilježavanje godišnjice.

Seriya našeg reditelja Dejana Arsića „Život i besmrtna dela“ je prikazana i na ART TV Beograd u toku 2015. godine. Isti je i osmislio i realizovao i jednu epizodu emisije „KORIJENI“ na Bel TV Banja Luka posvećenu Crnogorcima u RS. Svi filmski projekti su finansirani iz vlastitih sredstava bez ikakve pomoći sa strane.

U decembru mjesecu predstavnici Udruženja „LUČA“ boravili su u Trebinju kao gosti Udruženja Crnogoraca u Hercegovini „Vuk Mićunović“ a povodom proslave dvadeset godina od osnivanja i organizacije humanitarnog koncerta.

„ČEŠKA BESEDA“ U LIKOVNOM ŽIVOTU BANJALUKE

Banja Luka, 07. - 21. septembar 2015.

„Češka beseda“ je u svom bogatom kulturnom programu, kojim okuplja svoje članove i simpatizere, a istovremeno čini i zanimljivijom kulturnu sliku grada Banje Luke, u mjesecu septembru (07-21.09), priredila nadasve interesantnu izložbu grafika Alekse Vidakovića, talentovanog studenta treće godine Akademije umjetnosti u Banjoj Luci.

U dogovoru sa organizatorom izložbe, izvršena je selekcija radova kojom je mladi umjetnik prikazao javnosti svoja istraživanja na polju grafike, od početka studija pa do treće godine.

Postavku radova je sačinjavao izbor 24 grafike, rađenih u tehnikama linoreza, monotipije, akvatinte i bakropisa.

Ovom izložbom Alekša Vidaković se većinom radova opredijelio za mali format grafičkog otiska, ali je na nekoliko grafika pokazao da može i da savlada veći format, što je u konačnoj postavci činilo izložbu dinamičnijom i složenijom.

Tematski se autor u najvećem broju radova opredijelio za figurativne prikaze, pa je svoja studentska istraživanja usmjerio na portret, autoportret, samostalnu figuru u prostoru i mrtvu prirodu.

Na pojedinim radovima osjeća se i težnja autora da uđe u apstraktni svijet umjetničkog doživljaja svega onoga što ga interesuje, pa eksperimentiše na grafičkim listovima baveći se i ovakvim likovnim izrazom.

Radovi koji su prikazani publici nose veoma interesantne nazive, poput: Otac, Krst, Rukavice, Mi, Ja, San, Doručak, Ona, što potvrđuje da se umjetnik trudi da svoj lični svijet ujedini sa svijetom mašte, i u tom spoju leže i najbolji kvaliteti njegovih radova.

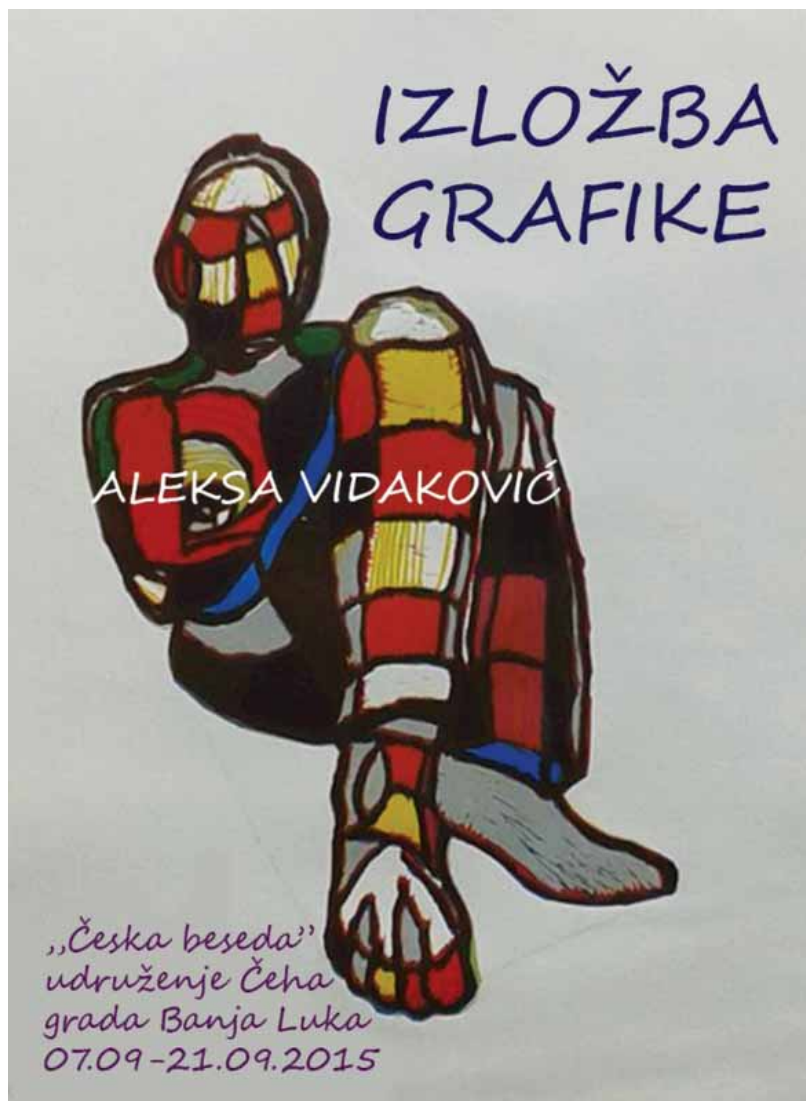
Alekša Vidaković kroz grafiku, koja teži svedenom izrazu, njeguje crtež i liniju, ne dajući nikad šansu koloritu da on bude dominantniji u njegovom radu.

Moguće je uočiti da umjetnik koristi i savremene medije da svoju grafiku učini zanimljivijom, a na pojedinim radovima vrši izmirenje slikarskog i grafičkog pisma.

S obzirom da je u pitanju umjetnik koji svoje akademsko usavršavanje uskoro privodi kraju, možemo biti sigurni da je Udruženje Čeha grada Banje Luke – „Češka beseda“ uradilo pravi potez što je prepoznalo nove umjetničke potencijale, a takođe otvorilo prostor i za druge mlade umjetnike, da svojim predstavljanjem u prostorijama udruženja obogaćuju i oplemenjuju kulturni život Banje Luke, kako danas, tako i u vremenu koje tek dolazi.

Na kraju, kao potvrdu prethodne kvalifikacije, treba naglasiti da je samo otvaranje izložbe pretvoreno u veoma ugodno druženje mnogobrojne publike uz učešće i muzičkog ansambla „Češke besede“, koji su u svom poznatom maniru pozitivno obojili atmosferu ovog kulturnog događaja.

Za očekivati je da ovakva promocija i podrška mladim i talentovanim umjetnicima postane i jedan od stalnih zadataka Udruženja, što će posvjedočiti o spremnosti i raspoloženju Češkog naroda da njeguje i promovise kulturu, kao jedan od bitnih elemenata svakog društva.

AKTIVNOSTI UDRUŽENJA POLJAKA BANJA LUKA

Nakon obilježavanja desetogodišnjice rada, Udruženje Poljaka nastavilo je sa svojim redovnim aktivnostima i u 2015. godini. Pored mjesečnih okupljanja, obilježavanja vjerskih i državnih praznika, članovi Udruženja učestvovali su na tradicionalnim manifestacijama koje organizuju Udruženje Poljaka i prijatelja „Mak“ iz Gradiške te Savez nacionalnih manjina Republike Srpske. U mjesecu aprilu uz podršku Ambasade Republike Poljske u Sarajevu, delegacija poljskih udruženja i Banjolučke biskupije učestvovala je na naučnoj konferenciji „Nasza polska Bośnia“ u Boleślawiecu u Poljskoj, na kojoj je između ostalog bilo riječi o stanju poljske nacionalne manjine danas u Bosni i Hercegovini i budućim aktivnostima o očuvanju iste i većem povezivanju ovdašnjih poljaka sa matičnom državom. U mjesecu avgustu već treću godinu za redom naše Udruženje učestvovalo je na tradicionalnoj manifestaciji „Pirogijada“ koju već pet godina organizuje Udruženje Poljaka i prijatelja „Mak“ iz Gradiške i na taj način prezentuje poljsku tradiciju i okuplja ne samo pripadnike poljske nacionalne manjine. Tradicionalno novogodišnje druženje i obilježavanje Wiglie održano je 7. decembra 2015. godine u prostorijama Kluba nacionalnih manjina u Banjoj Luci, gdje smo ugostili naše članove, saradnike i prijatelje.

JUBILEJ KPUU „TARAS ŠEVČENKO“ BANJA LUKA

Dragi prijatelji,
želimo vas podsjetiti da u 2016. godini KPUU „Taras Ševčenko“ Banja Luka obilježava jubilej – 50 godina neprekidnog rada.

Centralno obilježavanje će se održati svečanom akademijom u Banjoj Luci 16.07.2016. i 17.07.2016. na Festivalu „Červona kalyna“ u selu Devetina. Pozivamo sve sadašnje i bivše članove i simpatizere „Ševčenka“ da daju doprinos u pripremi obilježavanja putem ideja i prijedloga, informacija i fotografija, kao i u materijalnom, novčanom obliku. Sve informacije i način komuniciranja će biti dostupni na Fejsbuk (facebook) stranici „Ševčenka“ : <https://www.facebook.com/KPUU-Taras-%C5%A0ev%C4%8Denko-Banja-Luka-582941078612990/>

„DANI TARASA ŠEVČENKA”

Kulturno-prosvjetno udruženje Ukrajinaca „Taras Ševčenko“ Banja Luka obilježavajući „Dane Tarasa Ševčenka“ je organizovalo svečanu akademiju pod nazivom „ŽIVOT, DJELO I SMRT TARASA ŠEVČENKA“. Manifestacija je održana 21.03.2015. godine u Domu omladine u Banjoj Luci.

U programu svečane akademije kroz besjedu na temu „ŽIVOT, DJELO I SMRT TARASA ŠEVČENKA“, prezentovana je Ševčenkova poezija, kako na ukrajinskom tako i na srpskom jeziku, obogaćena umjetničkim programom sekcija Kulturno-prosvjetnog udruženja Ukrajinaca „Taras Ševčenko“ Banja Luka.

Istovremeno je u Domu omladine otvorena izložba Ševčenkovih djela i održana promocija knjige „Ukrajinsko-srpske veze u doba baroka“, autora profesora-doktora J. Paščenka i „Ukrajinske narodne pjesme iz Bosne“ profesora-doktora M. Bobreka.

Tim povodom na večer Tarasa Ševčenka su pozvani predstavnici javnog, političkog i kulturnog života Banje Luke, Republike Srpske-BiH, Srbije, Hrvatske i Slovenije.

15. SMOTRA UKRAJINSKOG KULTURNO-UMJETNIČKOG STVARALAŠTVA „ČERVONA KALENA“

Devetina (Laktaši), 05. jul 2015.

Decenijama, neprekidno i uspješno Kulturno-prosvjetno udruženje Ukrajinaca „Taras Ševčenko“ Banja Luka radi na njegovanju i očuvanju kulturnih vrijednosti i tradicije ukrajinskog naroda obogaćujući samim tim kulturnu baštinu Banja Luke, Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

Udruženje Ukrajinaca „Taras Ševčenko“ iz Banje Luke je organizovalo tradicionalnu međunarodnu 15. Smotru ukrajinskog kulturno-umjetničkog stvaralaštva „Červona kalena“ 5. jula 2015. god. u selu Devetina, Opština Laktaši.

Na manifestaciji je učestvovalo deset kulturno-prosvjetnih društava iz Srbije, Hrvatske, Slovenije, Republike Srpske i Bosne i Hercegovine. U realizaciji programa je učestvovalo preko 500 učesnika.

UKRAJINSKI BAL 2015.

Kulturno-prosvjetno udruženje Ukrajinaca iz Banje Luke tradicionalno pred kraj kalendarske godine, a vezano je za početak Božićnog posta, organizuje manifestaciju Ukrajinsko kulturno-zabavno veče– „Ukrajinski bal“.

Kroz program se ukratko izvrši retrospektiva godišnjeg rada svih sekcija udruženja i što je veoma značajno, osvježi karakterističan način zabavnog života Ukrajinaca sa ovih prostora, kroz razne plesove-igre (valcer, polka, tango, kolomejka, kozačok, hopak, kolo i slično). Naravno zabavni program se obogati sa različitim zabavnim igrama, ples srca, ples s metlom i tombola. Ovo je ujedno i prilika kada se pripadnici ukrajinske nacionalne manjine, kao i gosti, domaći i iz okruženja, posjećuju i upoznaju sa aktivnostima udruženja na polju očuvanja tradicije, kulture i maternjeg jezika.

Na Ukrajinski bal se pozivaju uvažene zvanice: predstavnici ukrajinske Ambasade u BiH, poslanici Narodne Skupštine Republike Srpske, predstavnici Vijeća naroda Republike Srpske iz reda ostalih, odbornici Skupštine grada, predstavnici administrativne službe Grada Banje Luke, predstavnici Savjeta nacionalnih manjina pri Narodnoj Skupštini RS, predstavnici Saveza nacionalnih manjina RS, predstavnici Udruženja nacionalnih manjina RS i drugi. Uz veliki broj učesnika, dobro raspoloženje i izuzetnu zabavu završen je „Bal Ukrajinaca“.

Ukrajinsko Udruženje „Kozak” iz Trnopolja, je i ovu 2015. godinu privelo kraju sa brojnim aktivnostima iza sebe. Kulturu i tradiciju ukrajinskog naroda su čuvali kroz svoje sekcije a prezentovali je svuda gdje se za to ukazala mogućnost. Kroz godine rada, stvorene su brojne saradnje i prijateljstva sa drugim organizacijama i kulturno-umjetničkim društvima pa su ta prijateljstva i ove godine učvršćivana sa zajedničkim učesćima na kulturnim manifestacijama. Iza „Kozaka” je mnogo odigranih ukrajinskih igara, otpjevano pjesama i odrecitovano književnih djela poznatih ukrajinskih autora. To je ono kroz šta se ovo udruženje najviše predstavlja i šta je uvijek lijepo i rado dočekano od strane drugih ljudi. Neke od manifestacija su: Smotra dječijeg folklora u Prijedoru, učešća na školskim priredbama u Trnopolju, Vidovdanski dani u Omarskoj, Čaršijske noći u Ljubiji i Ćeli, Festival ukrajinske kulture „Kalena” u Srbiji, Međunarodna smotra ukrajinskog stvaralaštva na Devetini, Dječijoj smotri u Hrvatskoj i brojne druge. Kao što se vidi iz navedenog, ovo udruženje ima veliki nivo tolerancije i poštovanja prema svima pa su tako saradnje i brojna učešća bila baš na tradicionalnim srpskim i tradicionalnim bošnjačkim manifestacijama ali i na manifestacijama nacionalnih manjina. Ove godine „Kozak” je bio i domaćin Večeri nacionalnih manjina u Prijedoru a svoju nacionalnu manjinu osim kroz pjesmu i ples, više puta su prezentovali i kroz tradicionalnu ukrajinsku kuhinju i ručne radove.

U 2015. godini stvorena je i saradnja sa Odredom izviđača pa su članovi udruženja više puta tokom godine skupa sa izviđačima imali aktivnosti kako u Prijedoru tako i u Zenici i na drugim mjestima.

Udruženje je za važne praznike ukrajinskog naroda, organizovalo ili uzimalo učešća u radionicama na kojima su se radili tradicionalni elementi vezani za taj praznik. Npr. pred Uskrs je odrađena radionica ukrašavanja jaja na način kako se to radi u Ukrajini.

Još jedna od aktivnosti Udruženja je učešće u projektu „Ukrajinska nacionalna manjina u gradu Prijedoru” koju finansira Savjet Evrope uz podršku Grada Prijedora. Ovaj projekat kroz svoje stavke uveliko će pomoći buduću rad Udruženja jer je kroz njega „Kozak” dobio nove tradicionalne nošnje, zatim par novih instrumenata za orkestar što će pomoći dalje prezentovanje ukrajinske manjine. Takođe, kroz ovaj projekat postavljeni su putokazi do ukrajinskih objekata (ukrajinske crkve i UU „Kozak”) pa će svako ko traži puno lakše i naći Ukrajinke u Trnopolju. Puno je urađeno i za male Ukrajinke koji će u Osnovnoj školi u Trnopolju svoj maternji, kao i druge strane jezike lakše izučavati, jer je kroz ovaj projekat opremljeno par kabineta sa tehničkim stvarima i školskim namještajem.

Sve ovo je dio onoga šta je urađeno tokom godine u Ukrajinskoj nacionalnoj manjini a najviše kroz Ukrajinsko udruženje „Kozak”.

UKRAJINSKO KULTURNO-PROSVJETNO DRUŠTVO „TARAS ŠEVČENKO“ PRNJAVOR

Krajem devetnaestog vijeka poslije Berlinskog kongresa na prostore Bosne i Hercegovine iz zapadne Ukrajine doseljavaju Ukrajinici i to na prostor Prnjavorske opštine. Ubrzo se organizuju i osnivaju 1909. godine prvu čitaonicu na ovim prostorima a zatim i društvo pod nazivom „Prosvita“ to jest „Prosvjeta“. U društvu je djelovalo nekoliko sekcija kao što su žene vezilje i pletilje, folklorna sekcija, orkestar, i druge a takođe osnivaju i štedionicu gde su pomagali članovima kojima je bila potrebna pomoć. Godine 1924. društvo se registruje gdje i sada postoji taj dokument u arhivi u Sarajevu. Pod ovim nazivom Društvo funk-

cioniše sve do iza Drugog svjetskog rata kada mijenja naziv u „Taras Ševčenko“ i pod ovim nazivom je do danas. Taras Ševčenko je ukrajinski slikar, pesnik vizionar i revolucionar a njegovi stihovi su prevedeni na 164 jezika. Najpoznatija zbirka njegovih stihova je „Kobzar“ a na naš jezik je prevodila pesnikinja Desanka Maksimović.

Prva aktivnost Društva je odmah na početku godine tj. za Božićne praznike gdje članovi idu kućama i pevaju svečane božićne pjesme „Koljade“ i tako čestitaju božićne praznike.

Društvo preko trideset godina organizuje „Ukrajinski bal“ koji se tradicionalno održava u februaru pa smo tako i 2015. godine održali bal na koji dolaze osim Ukrajinaca i drugi koji vole ukrajinske običaje i kulturu.

Na početku društvo se predstavi sa kratkim programom a tokom večeri je zabava uz ukrajinsku kuhinju koja traje do ranih jutarnjih časova. Sem bala društvo je u toku 2015. godine imalo dosta aktivnosti kao što su „Dani opštine Prnjavor“ uskršnji praznici gdje se priprema program na trgu. U februaru je Društvo bilo gost Udruženju žena iz Gradiške gdje smo sa njima sa izložbom nastupili u Marija Gorici Republika Hrvatska, a u aprilu za „Dan opštine Gradiška“ sa istom izložbom bili u Gradišci. Mnoga ukrajinska društva organizuju festivale gdje smo i mi učesnici. Tako smo u maju bili u Novom Sadu zatim u Devetini na Festivalu ukrajinskog stvaralaštva „Červona kalena“. U julu mjesecu se održava „Festival nacionalnih manjina opštine Prnjavor“ gdje nastupamo sa folklornom grupom, nacionalnim jelima, rukotvorinama i muzejskim eksponatima. Početkom avgusta u Konjicu se održava Internacionalni festival „Konjička sehara“ gdje smo i mi bili gosti. U drugoj polovini avgusta je održana i Ljetnja škola ukrajinskog jezika. Godinu 2015. smo završili kao gosti u novembru mjesecu na „Festivalu ukrajinskog stvaralaštva u Slavonskom Brodu“ Republika Hrvatska i u decembru u Šumeći kod Slavanskog Broda Republika Hrvatska gdje smo bili gosti dva dana.

Dešava se da se vremenski poklope pozivi tako da moramo otkazati gostovanje tamo gdje smo se već predstavili, a idemo gdje nismo bili a najčešće biramo mjesta gdje nisu poznate naše igre pa time predstavljamo našu kulturu a ujedno predstavljamo i našu opštinu.

PIROGIJADA

Čelinovac, 01. avgust 2015.

Udruženje Poljaka i prijatelja „Mak“ opštine Gradiška 01.08.2015. godine po peti put je organizovalo „Pirogijadu“. Ovaj festival održava se od 2011. godine i ima za cilj njegovanje poljske kulture i tradicije na području Republike Srpske te Bosne i Hercegovine.

Festival je osmišljen tako da se kroz cjelodnevne aktivnosti obuhvate najbitnije odlike poljskog stanovništva koje već preko 120 godina živi na ovim područjima. Na početku ove manifestacije održana je misa koju je u crkvi sv. Mihovila u Čelinovcu ove godine predvodio Biskup banjalučki mons dr. Franjo Komarica, uz koncelebraciju domaćeg župnika vlč. Ante Pelivana te dvojice svećenika iz Poljske. Za ovu prigodu misa je služena na domaćem i poljskom jeziku.

Nakon mise održan je kulturno-umjetnički program gdje su uz pjevačku sekciju Udruženja „Mak“, učestvovali i gosti iz Poljske sa pjesmama i recitacijama te Kulturno-umjetničko društvo „Ziemia Bolesławeska“ koji su se predstavili sa pjesmama i igrama iz raznih dijelova Poljske. Nakon kulturno-umjetničkog programa posjetio ci su imali priliku da degustiraju poljsku nacionalnu kuhinju koju su, uz domaćinsko udruženje, pripremila i Udruženja Poljaka grada Banje Luke te Udruženje „Bolesławiec“ iz Prnjavora.

Ovom događaju prisustvovali su i predstavnici lokalne vlasti na čelu sa načelnikom Opštine Gradiš-

ka Zoranom Latinovićem i predstavnici sreza Bolesławiec na čelu sa načelnikom sreza Darijušom Kvašnjevskim, te predsjednik Saveza nacionalnih manjina RS Franjo Rover.

Ovo je jedinstven događaj u Republici Srpskoj u BiH, zajednički je zaključak svih prisutnih, i kao takav treba da bude podržan u budućnosti. Obzirom da se neprekidno održava već pet godina u selu, koje je prva poljska naseobina na području Bosne i Hercegovine i jedina živuća poljska kolonija, postaje jedna vrsta tradicionalnog događaja. Kao takav, sem svoje kulturne važnosti, važan je i za promociju različitosti i suživota na našim prostorima.

Upravo zbog svoje specifičnosti ovaj događaj je okupio veliki broj kako domaćih tako i gostiju iz inostranstva.

120 GODINA SELA ČELINOVAC

Čelinovac, 01. avgust 2015.

Proslava 120 godina od zvaničnog doseljavanja Poljaka na područje Bosne i Hercegovine organizovana je 01.08.2015. godine u selu Čelinovac na području opštine Gradiška.

Čelinovac je prva poljska naseobina nastala na našim područjima 1895. godine. Prvi Poljaci u organizovanom doseljavanju dolaze već 1892. godine sa Nijemcima iz Bukovine u Windhorst, današnju Novu Topolu. Prvobitno je planirano da se u kompleks Čelinovac nasele 22 porodice Rusina, međutim kako oni nisu imali dovoljno sredstava da plate parcele, na ovaj kompleks se doseljavaju 22 poljske porodice iz Bukovine. Nekoliko godina poslije, doseljavaju se još 22 poljske porodice iz Galicije. Tokom ovih 120 godina mijenjao se broj poljskih porodica u Čelinovcu ali je uprkos odseljavanju u razne dijelove svijeta, u ovom selu ostalo još dovoljno poljskog stanovništva da i danas čine većinsko stanovništvo Čelinovca.

Čelinovac je trenutno jedina poljska naseobina u kojoj još uvijek poljsko stanovništvo živi u kompaktnoj zajednici i gdje se njeguje poljska kultura, tradicija i običaji. Stanovništvo koje se tokom ovih 120 godina raselilo po raznim djelovima svijeta održava kontakte sa domaćim stanovništvom i trudi se, koliko je u mo-

gućnosti, učestvovati u životu zajednice. Termini kada se obično susreću stari i sadašnji stanovnici Čelinovca su Uskrs, festival Pirogijada, proslava sv. Mihovila (zaštitnika sela) i Božić. U selu se nalazi crkva sv. Mihovila koju je poljsko stanovništvo renoviralo 1990. godine a završetak radova kao i osvjetljenje oko crkve urađeno je 2015. godine.

U Čelinovcu je poljska zajednica veoma živa i trudi se na razne inovativne načine predstaviti svoju kulturu i tradiciju širim masama. Po njihovom shvatanju nedopustivo je da svoje različitosti držimo samo za sebe, već ih trebamo prikazati i sa njima upoznati širu zajednicu, jer svaka različitost nas obogaćuje.

ŠTIVORČANI MASKAMA GONE „ZLE DUHOVE“ IZ SELA

Štivor, 14. februar 2015.

Udruženje Italijana u Štivoru tradicionalno svake godine organizuje „Maškare“ već duže od 130 godina. U subotu 14. februara 2015. godine „Maškare“ su se okupile ispred bara Trentino kao i svake godine dosada i pod maskama krenuli kroz selo pjevajući jer to je zadnje veselje uoči početka Uskršnjeg posta. Italijani u Štivoru čuvaju svoje stare običaje, glasnom muzikom, pjesmom i plesom nastojeći da iz sela otjeraju „zle duhove“ i odobrovolje „bogove“, a maštovitim maskama zaštite se od nesreća, prirodnih nepogoda i loše sreće. Tradicija je da maskirana povorka prođe kroz selo, a da ih domaćini dočekuju i daruju. Povorka traktora, koju pješke prate učesnici maškara i gosti, kreće se kroz selo i zaustavlja na odmoru gdje se poslužuju kuhano vino, osvježjenje i zakuska. Tako su „Maškare“ stigle i do Šereg Ilove, domaćinstva Radenka i Radmile Milinčić gdje su ih domaćini dočekali sa kuhanim vinom i punom trpezom. Nakon odmorišta, povorka se vraća kroz selo do Omladinskog Doma gdje je nastavak veselja. Zanimljivom običaju u Štivoru prisustvovali su članovi udruženja iz Tuzle, a gosti su bili predstavnici OSCE-a, OHR-a, italijanske Ambasade iz Sarajeva. Štivorčani iz Trentina su došli samo zbog „Maškara“ kao i petnaestak članova udruženja Italijana iz Banje Luke. Lijepo vrijeme i zabava sa muzikom uživo do kasnih večernjih sati u Omladinskom domu u Štivoru, kao i tombola, obilježili su ovogodišnje „Maškare“ i druženje sa Štivorčanima, Tuzlacima, Trentincima, Banjalučanima i gostima.

LJETNJA ŠKOLA JEZIKA I KULTURE CRNE GORE „CRNA GORA MOJA POSTOJBINA“

Ivanova Korita - Cetinje (Crna Gora), 20- 30. juli 2015.

U saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova i evropskih integracija – Uprava za dijasporu Crne Gore i Zavoda za školstvo, koji organizuju Ljetnju školu jezika i kulture Crne Gore “Crna Gora moja postojbina”, a koja je namijenjena djeci crnogorskih iseljenika, Zavičajno udruženje Crnogoraca u Hercegovini “Petar Petrović Njegoš” prijavilo je troje djece Bodiroga Valentina, Čičković Đorđe i Vukanović Mia, koji su primljeni kao polaznici ove škole. Ljetnja škola održana je na Ivanovim koritima u Cetinju, u odmaralištu “Lovćen – Bečići” u periodu od 20. do 30. jula 2015. godine.

Cilj programa ove škole je da djeca i mladi koji žive izvan Crne Gore, kroz igru i zabavu, radionice u prirodi i organizovana razgledanja kulturno istorijske baštine, upoznaju ljepote i vrijednosti Crne Gore. Tokom desetodnevnog boravka, djeca na zabavan način imala su priliku da upoznaju svoju postojbinu – kroz kolaž obrazovnih radionica iz crnogorskog jezika i književnosti, istorije, geografije, muzičke i likovne umjetnosti, kao i sportskih aktivnosti.

U okviru škole organizovani su izleti na Cetinje, do podllovčenskog sela Dolovi i Mauzoleja na Lovćenu.

Nastava u okviru škole sprovodi se po posebnim obrazovnim programima za crnogorsku dijasporu, i svi polaznici škole na poklon dobijaju komplet udžbenika “Crna Gora moja postojbina”.

DOGOVOR O SARADNJI SREDNJIH ŠKOLA BANJA LUKA - NOVO MESTO

Novo mesto (Slovenija), 02. jun 2015.

U utorak, 2. juna su se u Kulturnom centru „Janeza Trdine“ u Novom mestu okupili direktori srednjih škola iz Banje Luke i Novog mesta, te predstavnici Društva za razvijanje dobrovoljnog rada Novo mesto i Udruženja Slovenaca RS „Triglav“ Banja Luka i sklopili dogovor o međusobnoj saradnji.

Svečanim potpisom dogovora su se obavezali za daljnje razvijanje i čuvanje prijateljskih odnosa po načelima solidarnosti, jednakopravnosti i uzajamnosti, razmjenu iskustava na području obrazovanja i kulture, te razmjenu đaka i nastavnika. Potpisivanje dokumenta o saradnji je plod dugogodišnje

saradnje Društva za razvijanje dobrovoljnog rada (DRPD) Novo mesto i slovenačkog udruženja „Triglav“ iz Banje Luke, a naravno i uz sluh i volju vlasti oba grada za saradnju. Potpisivanje dokumenta koji je utemeljen na višegodišnjem uspješnom radu je samo formalna nadgradnja već uspješnog dosadašnjeg rada, to je i garancija za dobar rad u budućnosti, naglasili su, između ostalog, zamjenik gradonačelnika Novog mesta Boštjan Grobler i predstavnica administrativne službe Grada Banja Luka Dragana Popović.

Nakon muzičkog nastupa mladog organiste iz Novog mesta uslijedilo je svečano potpisivanje dogovora – potpisali su ga direktorica Gimnazije Novo mesto Mojca Lukšič, direktor Centra biotehnike i turizma Tone Hrovat, direktor Školskog centra Štefan David, direktor Elektrotehničke škole Vojislav Popović, direktor Građevinske škole Banja Luka Ljuban Bajić, direktorica Tehničke škole Banja Luka Kristina Mrđa, direktor Gimnazije Banja Luka Zoran Pejašinović, direktor Poljoprivredne škole Banja Luka Edi Haneš, predsjednica Udruženja Slovenaca RS „Triglav“ Marija Grbić i Branka Bukovec, sekretar DRPD i idejni vođa ovog projekta.

Dopunska nastava slovenačkog jezika i kulture organizovana je u Banjoj Luci, Tesliću, Prijedoru. Ministarstvo za školstvo i sport Republike Slovenije je obezbijedilo da učiteljica slovenačkog jezika drži nastavu u pomenutim gradovima. Slovenija organizuje različite škole i kurseve jezika. Tokom raspusta učenici pohađaju ljetne škole i kampove, koje organizuju Centar za slovenački kao drugi/strani jezik, Univerzitet na Primorskom, Zavod RS za školstvo i sport i Svjetski slovenački kongres. Najvažniji cilj je da se očuva maternji jezik kroz različite vidove aktivnosti, kao što su organizovanje susreta učenika koji se održavaju svake godine u drugom mjestu, kreativne radionice, maskenbali, kampovi u BiH i Sloveniji, ekskurzije u Sloveniju, razmjena učenika BiH-Slovenija, kviz-Male sive ćelije, Evropski dan jezika.

16. SUSRETI UČENIKA DOPUNSKE NASTAVE SLOVENAČKOG JEZIKA

Kozara, 30 - 31. maj 2015.

Učenici dopunske nastave slovenačkog jezika iz Bosne i Hercegovine su se 30. i 31. maja družili na Kozari. Organizator 16. Susreta učenika dopunske nastave slovenačkog jezika bilo je Udruženje Slovenaca „Lipa” iz Prijedora. U subotu popodne su se djeca družila uz sportske igre i spoznajne radionice, a uveče se svaka grupa predstavila kratkim programom. Svi zajedno smo, uz pratnju Denisove gitare, zapjevali pjesmu Adija Smolarja „Ja idem u školu”. U nedjelju, poslije doručka, otišli smo na obilazak znamenitosti Kozare. Zaustavili smo se kod spomenika. Prije odlaska, zaželjeli smo da se sljedeće godine ponovo sretnemo.

Mnogi učenici iz različitih škola BiH će druženje uskoro nastaviti. Oni odlaze na ljetnje škole slovenačkog jezika u Ljubljanu, Planicu i Kopar. Prijateljstva koja se rađaju na susretima učenika, nastaviće se i u budućnosti.

KVIZ ZA SLOVENCE U BIH

Banja Luka, 17. oktobar 2015.

Kako dobro učenici dopunske nastave slovenačkog jezika poznaju slovenačke riječi za sve što jedu i što trebaju za pripremu hrane? Odgovor na to pitanje smo dobili na kvizu, na kojem su učestvovali učenici iz BiH i dvije gostujuće ekipe iz Srbije.

U subotu, 17. oktobra, su se u Jevrejskom kulturnom centru u Banjaluci okupili učenici dopunske nastave slovenačkog jezika iz Niša, Novog Sada, Sarajeva, Kaknja, Zenice, Tuzle, Teslića, Prijedora, Slatine i Banjaluke. Odmjerali su znanje u kvizu na temu hrane, a pitanja su bila u vezi sa uticajem hrane na zdravlje i materijalima, koje trebamo za pripremu hrane. Kviz su

pripremili i vodili Pavle Ravnohrib i Darko Hederih, koje u Banjaluci već dobro poznajemo, jer su došli već treći put. Prve godine su se učenici takmičili u poznavanju životinja, druge godine je tema kviza bila sport, a ove godine su kviz naslovili „Abeceda: prijatno!”. Učenike dvanaest ekipa su bodрили vršnjaci a i odrasli. Za sveprisutne pitanja su bila zanimljiva i svako je za sebe razmišljao da li zna odgovor. Tokom priprema za kviz učenici su dosta naučili i svi smo se složili da su na kvizu pokazali odlično znanje. Pobjedila je prva banjalučka ekipa, koja se sastojala od Ane Kataline, Ive Potkonjak i Aleksandre Zrnić.

UDRUŽENJE „VUK MIĆUNOVIĆ“ IZ TREBINJA URUČILO ZAHVALNICU UPRAVI ZA DIJASPORU

Podgorica, 11. decembar 2015.

Danas je u prostorijama Uprave za dijasporu, predsjednik Udruženja Crnogoraca u Hercegovini „Vuk Mićunović“, Neđeljko Tomašević, uručio Zahvalnicu Upravi za dijasporu Crne Gore za dosadašnju pomoć i saradnju. Zahvalnicu je u ime Uprave primio Zoran Đukanović, šef Odsjeka za praćenje, istraživanje, informativne i izdavačke poslove.

Udruženje „Vuk Mićunović“ ove godine slavi 20 godina od osnivanja. U sklopu projekta proslave, koji su nazvali „Crnogorska kulturna stvaralaštva“, već su organizovali mnoge priredbe, a nedavno i kulturnu manifestaciju u podružnici Foča u Domu kulture. Završna priredba u sali Javne ustanove Kulturnog centra Trebinje, pod nazivom „Humanitarno veče“ biće posvećena pomoći devetnaestogodišnjem članu njihovog udruženja Marku Spajiću koji boluje od hemofilije, a za operaciju, koja je planirana da se obavi u Sloveniji, je potrebno prikupiti oko 100 000 evra.

U toj kulturnoj manifestaciji je planirano da učestvuju crnogorski estradni umjetnici, kulturno-umjetnička društva, guslarska društva, književnici, epski pjesnici, glumci i ostali stvaraoci koji gaje crnogorsku kulturu i tradiciju.

Inače, ovo udruženje okuplja članstvo iz opština Istočne Hercegovine: Trebinje, Bileća, Gacko, Foča i Čajniče, gdje posjeduje organizacione jedinice – podružnice.

GODIŠNJA SKUPŠTINA EVROPSKE DIJASPORE CRNE GORE

Podgorica (Crna Gora), 07. jun 2015.

U junu mjesecu Udruženje „LUČA“ je uzelo učešće na godišnjoj Skupštini Evropske dijaspore Crne Gore održanoj u Podgorici. Na Skupštini učešće je uzelo trideset i jedno udruženje Crnogoraca iz Evrope i jedno Udruženje Crnogoraca iz Australije kao gost. Na Skupštini je izabrano novo rukovodstvo i predložene izmjene i dopune Statuta EDCG.

ODRŽAN SASTANAK KOORDINATORA IZ CIJELOG SVIJETA

Trento (Italija), 05 - 12. juli 2015.

Od 5. do 12. jula 2015 održan je Seminar koordinatora klubova Trentina u svijetu na kome su prisustvovali 19 koordinatora iz cijeloga svijeta. Na seminaru koordinatori su imali priliku da se upoznaju sa vlastima, institucijama i upravom asocijacije Trentina u svijetu. Jugoistočnu Evropu je zastupao Franjo Rover iz Štivora koji je ostale kolege upoznao sa radom klubova Trentina na prostorima jugoistočne Evope.

Asocijacija Trentini u svijetu ima 247 Klubova u 27 zemalja i slovi za najveću Asocijaciju koja okuplja iseljenike u dijaspori. Napomenuti je da Provincija Trento preko Asocijacije i Klubova stipendira studente i porodice slabijeg imovnog stanja, koji imaju Trentinsko porijeklo u Bosni i Hercegovini, Srbiji i Rumuniji kao i studente sa naših prostora koji se odluče studirati u Trentu.

SVEČANA AKADEMIJA I PRIJEM U KABINETU PREDSJEDNIKA REPUBLIKE SRPSKE POVODOM DANA REPUBLIKE

Banja Luka, 09. januar 2015.

Povodom krsne slave i Dana Republike Srpske - Svetog arhiđakona Stefana svečanom prijemom i prigodnoj akademiji u Administrativnom centru Vlade Republike Srpske u Banjoj Luci prisustvovao je predsjednik Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske Franjo Rover. Pored predstavnika Saveza, istoj svečanosti su prisustvovali brojni predstavnici institucija, diplomatskog kora u BiH, te druge zvanice iz kulturnog i javnog života.

SASTANAK SA MINISTROM PROSVJETE I KULTURE REPUBLIKE SRPSKE

Banja Luka, 10. februar 2015.

Ministar prosvjete i kulture u Vladi Republike Srpske dr Dane Malešević upriličio je radni sastanak sa predstavnicima Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske. Sastanku su prisustvovali Franjo Rover, predsjednik i Maja Kremenović sekretar. Na ovom sastanku, uvaženog ministra smo informisali o već ostvarenoj saradnji Saveza i udruženja nacional-

nih manjina sa ovim ministarstvom, te o projektima kulture koje pripremamo shodno javnom pozivu za dostavljanje projekata. Poseban akcenat smo stavili na neophodnost povećavanja ove stavke u budžetu jer iz godine u godinu broj apliciranih projekata od strane udruženja se povećava, te da se ovi projekti ozbiljno pripremaju.

SASTANAK SA PREDSJEDNIKOM NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRPSKE

Banja Luka, 02. mart 2015.

Predsjednik Narodne skupštine Republike Srpske gospodin Nedeljko Čubrilović upriličio je radni sastanak sa predstavnicima Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske. Sastanku su prisustvovali Franjo Rover predsjednik, Iren Milivojević potpredsjednica, Vesna Temelkoska Vuković predsjednica Savjeta nacionalnih manjina u Narodnoj skupštini Republike Srpske i Maja Kremenović sekretar.

Na ovom sastanku uvaženog predsjednika smo informisali o dosadašnjem radu i rezultatima Saveza nacionalnih manjina RS, pokrenutim inicijativama, realizovanim projektima te o problemima sa kojima se susreću pripadnici nacionalnih manjina. Predsjednik Čubrilović je posebno napomenuo da će Narodna skupština nastaviti sa dobrom praksom saradnje sa Savezom NMRS, te da će u okviru svojih nadležnosti uložiti maksimalne napore kako bi se dodatno unaprijedio položaj manjina u RS, sa naglaskom na promovisanje najboljih praksi poštivanja prava nacionalnih manjina.

PREDSJEDAVAJUĆI PREDSJEDNIŠTVA BIH DR MLADEN IVANIĆ PRIMIO DELEGACIJU SAVEZA NACIONALNIH MANJINA REPUBLIKE SRPSKE

Sarajevo, 04. mart 2015.

Predstavnici Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske prisustvovali su radnom sastanku sa predsjedavajućim Predsjedništva BiH iz reda srpskog naroda gospodinom Mladenom Ivanićem. Članovi delegacije su informisali predsjedavajućeg o radu Saveza nacionalnih manjina i angažmanu na očuvanja identiteta, nacionalnog porijekla i kulture nacije čijeg su porijekla. Govoreći o planiranim aktivnostima, čelnici Saveza su predstavili glavne izazove i probleme s kojima se susreću nacionalne manjine u očuvanju i njegovanju nacionalnog i kulturnog identiteta.

Sagovornici su se složili da je neophodno ostvarivanje zagarantovanih prava koja imaju pripadnici nacionalnih manjina po svim relevantnim zakonskim i drugim aktima. Predsjedavajući dr Mladen Ivanić je podržao rad Saveza i rekao je kako je neophodno uložiti maksimalne napore da bi se dodatno unaprijedio položaj manjina u BiH. Na kraju susreta članovi delegacije Saveza nacionalnih manjina su zahvalili predsjedavajućem dr Ivaniću za podršku i iznijeli očekivanja da će doći do poboljšanja saradnje sa Vijećem ministara i Parlamentarnom skupštinom BiH u predstojećem periodu.

ODRŽAN SASTANAK SA MINISTRICOM BOROVAC

Sarajevo, 14. juli 2015.

Na inicijativu Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske, 14. jula upriličen je sastanak u Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH sa ministricom Semihom Borovac. Ovom prilikom predsjednik Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske informisao je ministricu Borovac o radu i aktivnostima udruženja nacionalnih manjina u Republici Srpskoj, te o problemu nepostojanja saradnje sa ovim ministarstvom.

Takođe, jedan od prijedloga sa ovog sastanka je da se za 2016. godinu u budžetu ovog ministarstva odvoji posebna stavka za pomoć radu udruženjima, što do sada nije bila praksa. Pored ovog obećanja zaključak sastanka je taj da je neophodno u što skorije vrijeme održati jedan prošireni sastanak sa svim predstavnicima nacionalnih manjina u BiH, kako bi se na bolji način radilo na promociji i zaštiti prava nacionalnih manjina.

Isti dan, delegacija Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske prisustvovala je i sastanku Vijeća nacionalnih manjina Parlamentarne skupštine BiH prilikom koje se razgovaralo o intenziviranju saradnje sa Savezom i Savjetom nacionalnih manjina u Narodnoj skupštini Republike Srpske.

U toku 2015. godine nastavljena je praksa održavanja sastanaka sa kancelarijom Visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini. Prilikom ovh susreta, predsjednik Saveza Franjo Rover informisao je ambasadora Valentina Incka i njegovu zamjenicu ambasadoricu Ulrike Hartmann o radu i aktivnostima Saveza i njegovih članica, te o inicijativi Saveza u vezi izmjena

Izbornog zakona BiH, a koji bi omogućio manje злоупотребе mjesta rezervisanih za pripadnike nacionalnih manjina. Uvaženi ambasadori su imali prilike prisustvovati većini aktivnosti koje smo sprovodili u 2015. godini, te su izrazili zadovoljstvo načinom rada naših udruženja u području promovisanja kulturne raznolikosti.

SARADNJA I POSJETE OPŠTINAMA I GRADOVIMA U REPUBLICI SRPSKOJ

Održan sastanak sa gradonačelnikom Trebinja

Trebinje, 24. april 2015.

U maloj sali Skupštine grada Trebinja održan radni sastanak čelnika Gradske uprave grada Trebinja sa predstavnicima Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske, Vijeća naroda Republike Srpske - Kluba delegata iz reda Ostalih i Savjeta nacionalnih manjina u NSRS. Srdačnu dobrodošlicu u grad na Trebišnjici poželio je i gradonačelnik Slavko Vučurević koji je u svom obraćanju istakao važnost organizovanja ovih sastanaka, te dobru saradnju sa Savezom nacionalnih manjina Republike Srpske

Sastanku su prisustvovali predstavnici udruženja nacionalnih manjina sa područja grada Trebinja, a radni dio sastanka je vodila odbornica iz reda nacionalnih manjina Milka Butulija.

Na sastanku je bilo riječi o saradnji Grada sa udruženjima nacionalnih manjina i aktuelnim problemima, položaju nacionalnih manjina i njihovoj saradnji sa odbornicima.

Predstavnici udruženja nacionalnih manjina su istakli da imaju korektnu saradnju sa Gradskom upravom Trebinje, ali su ukazali i na probleme sa kojima se susreću pripadnici ove grupe. Ovom prilikom izrazili su želju za intenziviranjem saradnje sa svim društvenim akterima koji mogu doprinijeti poboljšanju položaja nacionalnih manjina u Trebinju, te o mogućnostima organizovanja jedne zajedničke manifestacije nacionalnih manjina.

ZAHVALNICA ZA PRUŽENU RUKU HUMANOSTI U ŠAMCU

Šamac, 16. maj 2015.

Predsjednik Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske, Franjo Rover prisustvovao je svečanoj sjednici Skupštine opštine Šamac, a koja je upriličena povodom obilježavanja godišnjice od katastrofalnih poplava u kojima je ova opština pretrpila višestruke štete.

Predstavnici opštine Šamac i načelnik Savo Minić su posebno izrazili zahvalnost svima koji su pružili nesebičnu pomoć i pokazali solidarnost ovoj lokalnoj zajednici.

Tom prilikom uručena je i zahvalnica Savezu nacionalnih manjina Republike Srpske i njegovim članicama koji su pružili nesebičnu pomoć u saradnji sa članstvom i matičnim zemljama.

ODRŽANA DVA SASTANKA SA PREDSTAVNICIMA GRADA BIJELJINA

Bijeljina, 25. maj i 03. novembar 2015.

U sali za sastanke gradske uprave grada Bijeljina u 2015. godini održana su dva sastanka sa predstavnicima Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske.

Prvi sastanak se odnosio na redovno djelovanje Saveza u cilju sagledavanja stanja na terenu u vezi saradnje udruženja nacionalnih manjina sa lokalnom zajednicom.

Takođe, ovom sastanku su prisustvovali i predstavnici Vijeća naroda Republike Srpske - Kluba delegata iz reda Ostalih naroda i Savjeta nacionalnih manjina u NSRS.

Drugi sastanak, upriličen 03. novembra sa gradonačelnikom Mićom Mičićem je povodom priprema za Šesto regionalno takmičenje osnovnih škola o poznavanju nacionalnih manjina u BiH, a čiji je domaćin bio grad Bijeljina. Na ovom sastanku precizirani su svi detalji koji se odnose na realizaciju ove manifestacije, a takođe i aktivnosti koje je poduzeo Savez nacionalnih manjina RS, u svrhu promocije i pomoći pomenutom događaju.

ODRŽAN SASTANAK U OPŠTINI MODRIČA

Modriča, 25. maj 2015.

Načelnik opštine Modriča Mladen Krekić upriličio je radni sastanak sa predstavnicima Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske, Vijeća naroda Republike Srpske - Kluba delegata iz reda Ostalih i Savjeta nacionalnih manjina u NSRS.

Kako je ovo bila prva posjeta ovoj opštini, predsjednik Franjo Rover je imao priliku razgovarati na temu položaja nacionalnih manjina u ovoj opštini te o mogućnostima organizovanja takmičenja za osnov-

ne škole prema uzoru na takmičenje osnovnih škola o poznavanju nacionalnih manjina u BiH koji se održava pet godina u Semberiji.

Načelnik Krekić je izrazio spremnost i dobru volju da podrži sve buduće inicijative koje budu predložene od strane Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske, kako bi i ova opština imala priliku da promovira rad nacionalnih manjina.

REDOVNI SASTANCI SA PREDSTAVNICIMA GRADA BANJE LUKE

Predstavnici Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske i udruženja u više prilika imali su susrete sa predstavnicima Grada Banja Luka, a povodom aktivnosti i projekata koje smo realizovali u 2015. godini, te u vezi sa finansiranjem zajedničkog prostora Kluba nacionalnih manjina.

Redovne aktivnosti Saveza su se odnosile na podnošenje kvartalnih izvještaja o utrošku sredstava za održavanje prostorija Kluba nacionalnih manjina, a posebni sastanci su bili povodom organizacije i pripreme 12. Smotre kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina koja je uvrštena u Godišnji kalendar kulturnih dešavanja Grada Banja Luka.

SASTANAK SA NAČELNIKOM OPŠTINE GRADIŠKA I UDRUŽENJIMA NACIONALNIH MANJINA

Gradiška, 29. jul 2015.

Načelnik opštine Gradiška, Zoran Latinović upriličio je radni sastanak sa rukovodstvom Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske i predstavnicima četiri udruženja koja djeluju na teritoriji ove opštine.

U sklopu ove posjete predsjednik Saveza Franjo Rover imao je priliku da razgovara o položaju nacionalnih manjina, te djelovanju u aktivnostima udruženja.

Načelnik Latinović rekao je da predstavnici nacionalnih manjina u ovoj opštini imaju sva prava kao

i konstitutivni narodi. On je istakao da opština kroz budžet podržava rad udruženja Roma, Poljaka, Crnogoraca i Ukrajinaca i da kroz razne projekte nastoji da poboljša njihov materijalni i socijalni status. Posebno se razmatrala mogućnost da i ova opština podrži inicijativu ova četiri udruženja da se inicira jedna zajednička manifestacija svih nacionalnih manjina u narednoj godini.

PROMOCIJA PROJEKTA “ODRŽIVO KORIŠĆENJE INFORMACIONIH TEHNOLOGIJA U SVRHU PROMOCIJE NACIONALNIH MANJINA NA PODRUČJU OPŠTINE GRADIŠKA”

Gradiška, 04. septembar 2015.

U velikoj sali opštine Gradiška održana je promocija projekta “Održivo korišćenje informacionih tehnologija u svrhu promocije nacionalnih manjina na području opštine Gradiška”, u okviru kojeg su udruženja Roma, Poljaka, Crnogoraca i Ukrajinaca predstavljeni na zvaničnoj Web stranici Opštine, izrađena brošura i dvojezičnim tablama obilježena mjesta u kojima žive nacionalne manjine na području gradiške opštine.

Ovoj promociji su prisustvovali predstavnici Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske, a predsjednik Franjo Rover u svom obraćanju prisutnim je napomenuo da je ova opština dobar primjer pozitivne prakse u saradnji lokalne vlasti i udruženja nacionalnih manjina, te da nas u Savezu posebno raduje činjenica da će svakom putniku koji ulazi u BiH dobrodošlica biti iskazana na jezicima nacionalnih manjina, a što pokazuje i postavljeni bilbord na graničnom prelazu.

Načelnik opštine Gradiška Zoran Latinović, rekao je da Gradiška, pored dobrih odnosa među konstitutivnim narodima, kroz ovaj projekat nastoji osnažiti prisustvo nacionalnih manjina i poštovanje njihovih prava predstaviti kao obavezu lokalne zajednice, te je dodao da je osim obilježavanja mjesta u kojima žive nacionalne manjine, ovaj projekat zanačajan jer će, osim na ćirilici i latinici i na tri svjetska jezika, sve informacije na zvaničnoj stranici Opštine biti dostupne i na romskom, ukrajinskom i poljskom jeziku.

Ovaj projekat implementiran je u okviru projekta “Unapređenje ljudskih prava i zaštita nacionalnih manjina u Jugoistočnoj Evropi”, kojeg u Bosni i Hercegovini provodi još pet lokalnih zajednica uz pomoć Savjeta Evrope i Evropske Unije.

RADNI SASTANAK SA ČELNICIMA GRADA PRIJEDORA

Prijedor, 06. oktobar 2015.

Gradonačelnik Prijedora Marko Pavić upriličio je redovni radni sastanak sa rukovodstvom Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske. Sastanku koji je u Prijedoru održan na zahtjev Saveza nacionalnih manjina prisustvovali su i Jovana Čarkić, delegat u Klubu ostalih Vijeća naroda Republike Srpske, Vesna Temelkoska Vuković, predsjednica Savjeta nacionalnih manjina u Narodnoj skupštini RS te četiri predsjednika udruženja nacionalnih manjina Slovenaca, Roma, Ukrajinaca i Čeha, a koji djeluju u ovoj lokalnoj zajednici.

Predsjednik Saveza nacionalnih manjina RS Franjo Rover je istakao da su nacionalne manjine grada Prijedora najveći ambasadori ove lokalne zajednice, te da Savez ima dobru saradnju sa ovdašnjim udruženjima nacionalnih manjina i da je grad Prijedor primjer pozitivne prakse i korektne saradnje lokalne vlasti i udruženja nacionalnih manjina.

Gradonačelnik Pavić je istakao da su gradska administracija i gradska skupština učinili dosta da odgovori zahtjevima i potrebama nacionalnih manjina koje žive na području grada Prijedora i da su nacionalne manjine sastavni dio ovog grada koje doprinose njegovom razvoju.

Prijedor je jedna od prvih opština koja je finansiranje rada udruženja nacionalnih manjina unijela u svoj budžet i to radi svake godine tako da se od tih sredstava finansira osnovna djelatnost udruženja. Grad je dobitnik povelje Savjeta Evrope za odnos prema nacionalnim manjinama što potvrđuje dobar odnos i korektnu saradnju.

SASTANAK U MINISTARSTVU PROSVJETE I KULTURE REPUBLIKE SRPSKE

Banja Luka, 02. jun 2015.

Na inicijativu Savjeta nacionalnih manjina u NSRS, ministar prosvjete i kulture dr Dane Malešević upriličio je radni sastanak sa predstavnicima Savjeta i Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske. Prisutni predstavnici informisali su ministra o radu ova dva tijela te planovima i projektima za 2015. godinu.

Takođe, predsjednik Saveza Franjo Rover informisao je ministra da je neophodno povećati iznos sredstava koji se odvajaju za podršku projektima nacionalnih manjina u 2016. godini kako bi se povećao broj realizovanih projekata u području kulturne promocije.

SASTANAK SA MINISTRICOM REŠIĆ

Banja Luka, 9. jun 2015.

Ministrica uprave i lokalne samouprave RS Lejla Rešić, održala je 9. juna zajednički sastanak sa predstavnicima Savjeta i predsjednikom Saveza nacionalnih manjina RS Franjom Roverom. Tema razgovora bila je problematika nacionalnih manjina u lokalnim zajednicama i unapređenje njihovog položaja u Republici Srpskoj te rad ove dvije institucije u 2015. godini te plan rada za naredni period.

Saradnja resornog Ministarstva sa Savjetom i Savezom nacionalnih manjina Republike Srpske, koji ima status udruženja od javnog interesa, je veoma dobra i biće nastavljena i u narednom periodu, istakla je ministrica Rešić.

PRIJEM KOD PREDsjedNIKA POVODOM OBILJEŽAVANJA 9. JANUARA – DANA I KRSNE SLAVE REPUBLIKE SRPSKE

Banja Luka, 28. decembar 2015.

Predstavnici Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske, prisustvovali su 28. decembra 2015. godine svečanom prijemu kod predsjednika Republike Srpske, gospodina Milorada Dodika u Palati Republike Srpske povodom obilježavanja 9. januara - Dana Republike Srpske i Krsne slave Republike Srpske Sv. arhidačona Stefana.

Prijemu su prisustvovali: Franjo Rover, predsjednik Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske, Vesna Temelkoska Vuković, predsjednica Savjeta nacionalnih manjina u NSRS, Stevo Havreljuk, Marženka Andulajević, Iren Milivojević, Dario Atijas, Dragoslav Medojević, Marija Zgonjaninova, Danijel Kovč i Zoran Mitrovski.

U svom obraćanju, predsjednik Dodik je izrazio značaj prisustva nacionalnih manjina na ovim prostorima, te da će institucije Republike Srpske i dalje raditi u svrhu boljeg položaja nacionalnih manjina, kao i da ovi prostori i dalje ostanu primjer pozitivne prakse u saradnji sa nacionalnim manjinama.

NACIONALNE MANJINE U MEDIJIMA

U sklopu redovnih aktivnosti, a koje se odnose na medijsku zastupljenost i prezentaciju aktivnosti rada Saveza NMRS, predstavnici organizacije zajedno sa predstavnicima udruženja i institucija su u više navrata gostovali na radijskim i televizijskim emisijama Javnog servisa Republike Srpske (RTRS) i Bosne i Hercegovine (FTV i BHRTV). Takođe, bilježi se i znatan napredak i redovnost u vezi sa izvještavanjima o problematici nacionalnih manjina. U 2015. godini posebno se može izdvojiti i intervju predstavnika Saveza

za italijanski radio-televizijski javni servis RAI (Radiotelevisione italiana) a koji su bili naši gosti početkom novembra.

Pored medijske promocije, sa direktorom programa RTRS razgovaralo se o poboljšanju postojećeg programa koji se odnosi na nacionalne manjine, te mogućnostima za vraćanje u programsku shemu najpopularnije emisije o nacionalnim manjinama „Bona Homo“.

U FOKUSU - NACIONALNE MANJINE

Tatjana Mizdrak, urednica emisije U fokusu

Kada je prije sedam godina na programu Televizije Republike Srpske počela sa emitovanjem emisija U fokusu, jedna od prvih tema bila je posvećena nacionalnim manjinama i njihovom položaju u Republici Srpskoj i BiH. Dobra saradnja naše medijske kuće i Saveza nacionalnih manjina RS traje koliko i emisija, mada je saradnja uspostavljena godinama ranije i u drugim programskim televizijskim sadržajima. Savez je od samog početka bio partner i prijatelj pružajući svaku vrstu pomoći. Senzibilizirati javnost prema položaju i problemima manjina bio je jedan od osnovnih ciljeva i naše emisije.

Tokom prethodnog perioda u fokusu našeg interesovanja bila je kultura i tradicija pripadnika nacionalnih manjina, njihova promocija i zaštita prava, ali i položaj u društveno-političkom kontekstu u kojem živimo. Život „ostalih“ (nikada mi se nije sviđala ova klasifikacija pa je stavljam pod navodnike), nije ništa bolji od života bilo kojeg pripadnika konstitutivnih naroda, a često je i teži i nedostojan života čovjeka. Prije svega mislim na Rome, najbrojniju nacionalnu

manjinu u BiH. Zato smo o njihovim problemima i životu najčešće pričali i željeli probuditi, osvijestiti i upozoriti javnost da među nama žive **ljudi** koji trebaju podršku i pomoć cjelokupnog društva.

Predstavljali smo najbolje i najljepše iz tradicije i kulture nacionalnih manjina, ali i analizirali i kritikovali organe na nivou BiH i entiteta koji (ne)dovoljno brinu o položaju i pravima nacionalnih manjina.

Ono što je najzanimljivije ili najbolje, jeste reagovanje gledalaca. S obzirom na to da se U fokusu emituje uživo i da gledaoci imaju mogućnost da prokomentarišu ili postave pitanje, nijedna emisija nije prošla bez njihovog učešća. Pozivi su stizali iz Amerike, Njemačke, Švedske, Austrije, Danske, Italije i drugih evropskih država gdje nas prate putem interneta. Naši gosti imali su podršku i domaće javnosti, a gledanost emisija često je bila iznad prosječne.

Sve to daje nam znak da smo radili dobar posao. Sigurno da ima prostora za još više ili bolje. To će pokazati naredni period, a kako smo u izbornoj godini, biće posla za nas i njih. Zato- budite U fokusu!

ODRŽANO DEVET REDOVNIH RADNIH SJEDNICA I GODIŠNJA SKUPŠTINA SNMRS U 2015.

Tokom 2015. godine rukovodstvo Saveza nacionalnih manjina Republike održalo je ukupno devet sjednica Koordinacionog odbora, te redovnu godišnju Skupštinu Saveza u Banjoj Luci, 20. marta 2015. godine. Na ovoj Skupštini usvojeni su izvještaji o radu Saveza (narativni i finansijski) te je usvojen i Plan rada za 2015. godinu i date neke smjernice za rad i aktivnosti.

SASTANAK SA PREDSTAVNIKOM PROJEKTA „KULTURNE RUTE“ JORG HORNOM

SASTANAK OSCE BANJA LUKA U VEZI PISANJA IZVJEŠTAJA BIH O NACIONALNIM MANJINAMA ZA OBLAST PRIMJENE ECRML

Banja Luka, 22. januar 2015.

Predstavnici Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske u svrhu redovne komunikacije sa predstavnicima Savjeta Evrope - Sekretarijata za primjenu Evropske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima, održali su 22. januara u Banjoj Luci, u prostorijama Kancelarije OSCE zajednički sastanak. Sastanku su, takođe, prisustvovali i predstavnici svih tijela koja se bave zaštitom prava pripadnika nacionalnih manjina, a glavna tema ovog radnog sastanka je bila način i redoslijed pripremanja Izvještaja kojeg podnosi država potpisnica ove Povelje te smjernice za prikupljanje podataka na terenu.

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH je u 2015. godine ovoj instituciji poslalo Drugi izvještaj BiH o provođenju Evropske Povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima, a u kojem se nisu našle informacije od strane Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske.

ODRŽANE TRI EDUKACIJE O PISANJU PROJEKTNIH PRIJEDLOGA

Banja Luka i Prnjavor, 04 - 05. i 12. mart 2015.

Na inicijativu udruženja nacionalnih manjina u Republici Srpskoj, te potrebe dodatne edukacije za članove udruženja, Savez nacionalnih manjina Republike Srpske organizovao je tri edukativne radionice za članove udruženja na temu „Pisanje projektnih prijedloga“. Radionice su organizovane u svrhu kvalitetnije pripreme projektnih prijedloga i većeg broja kandidovanih projekata prema Ministarstvu prosvjete i kulture Republike Srpske.

Prvom ciklusu edukacije, a po uzoru na projektnu aplikaciju pomenutog ministarstva prisustvovalo je 39 polaznika iz 19 udruženja nacionalnih manjina iz Banje Luke, Gradiške, Prijedora i Prnjavora.

Edukaciju je vodio Lučiano Kaluža iz Udruženja Slovenaca „Prežihov Voranc“ Doboj.

OBILJEŽAVANJE DANA SJEĆANJA NA ŽRTVE USTAŠKOG GENOCIDA U JASENOVCU I DONJOJ GRADINI

Donja Gradina, 19. april 2015.

Predsjednik Saveza NMRS Franjo Rover, prisustvovao je obilježavanju 70. godišnjice od proboja jasenovačkih logoraša i Dana sjećanja na žrtve ustaškog genocida u Jasenovcu i Donjoj Gradini.

Kao svojevrsan težak istorijski čas, ovom prilikom brojne zvanice i gosti, podsjetili su se da je u ovom crnom periodu bliske istorije stradao veliki broj Srba, Jevreja i Roma te da se njihova žrtva ne smije zaboraviti.

ORGANIZOVAN PRVI MEĐUNARODNI RUKOMETNI TURNIR ZA KADETE “RUKOMET BEZ GRANICA“

Trebinje, 13. jun 2015.

Na inicijativu Zavičajnog udruženja Crnogoraca u Hercegovini “Petar Petrović Njegoš” i Rukometnog kluba “Leotar” iz Trebinja, organizovan je Prvi međunarodni rukometni turnir za kadete, pod nazivom “RUKOMET BEZ GRANICA”, koji je održan 13. juna 2015. godine, u sportskoj dvorani “Miloš Mrđić” u Trebinju, okupivši nekoliko ekipa iz Crne Gore, Hrvatske i BiH. Učesnici ovog turnira bili su: RK “Čelik” iz Nikšića, RK “Budvanska rivijera” iz Budve, RK “Velež” iz Mostara, RK “Dubrovnik” iz Dubrovnika i RK “Leotar” iz Trebinja. Prvo mjesto osvojio je RK “Leotar”, drugo mjesto – RK “Čelik”, dok je treće mjesto pripalo RK “Budvanska rivijera”.

Trofeje pobjednicima ovog takmičenja uručili su g. Obren Ninković – predsjednik RK “Leotar”, Dragan Lučić – predsjednik Zavičajnog udruženja Crnogoraca u Hercegovini “Petar Petrović Njegoš” i Milka Butulija – potpredsjednik Skupštine Grada Trebinja i odbornik za nacionalne manjine.

Osnovni cilj ove manifestacije bio je da se mladim ljudima stvore uslovi za međusobnu komunikaciju, upoznavanje i druženje, a njihovi osmjesi i radost po završetku turnira, rekli su sve.

ČLANOVI UDRUŽENJA “PETAR PETROVIĆ NJEŠOŠ“ IZ TREBINJA UČESTVOVALI U BROJNIM RADIONICAMA

Članovi Zavičajnog udruženja Crnogoraca u Hercegovini “Petar Petrović Njegoš” iz Trebinja, u toku 2015. godine, prisustvovali su i dali svoj doprinos održavanju brojnih radionica i seminara. Neki od njih su:

- “Civilno društvo, nevladine organizacije i politička kultura” u organizaciji OSCE – a, koja je održana u hotelu Leotar u Trebinju, 27.03.2015. godine.
- “Institucionalne konsultantske usluge – poduzetničke radionice i inicijative za ranjive grupe”, publikacija nastala u sklopu projekta Dijalog za budućnost, održana u Mostaru 10.04.2015. godine.
- “Osnovi izrade projektnih prijedloga i način apliciranja”, koju je vodila Ljiljana Šantić, stručna saradnica u Ministarstvu za ljudska prava, a koja je održana u Trebinju, 16.07.2015. godine.
- OEBS Misija u BiH – Tim za ljudska prava kancelarije Mostar, organizovali su tri radionice “Forum protiv diskriminacije” koje su održane 21. maja, 21. septembra i 10. decembra 2015. godine u Trebinju.

Sve aktivnosti koje je Zavičajno udruženje Crnogoraca u Hercegovini “Petar Petrović Njegoš” iz Trebinja realizovalo u toku svog dosadašnjeg rada, predstavljaju popularizaciju običaja i kulture, kao tradicionalne vrijednosti koju je potrebno njegovati.

AKTIVNOSTI UDRUŽENJA “ROMSKA DJEVOJKA - ROMANI ČEJ”

Tokom ove godine imali smo više projekata. Od kojih su korisnici imali direktnu ili indirektnu korist.

Godinu smo započeli podjelom 110 prehrambenih paketa u romskom naselju Modrički Lug u opštini Vukosavlje, koja je bila pogođena majskim poplavama 2014. godine. Takođe smo u Vukosavlju uz donaciju CARE-a sanirali divlju deponiju i podigli ogradu.

Kroz projekat Reproductivno zdravlje obezbijedili smo besplatne preglede za 93 žene u „Kući Zdravlja“ i podijelili higijenske pakete. Urađeni su i sistematski pregledi dvadesetoro djece.

U naselju Doline uradili smo kanalizacionu mrežu u dužini od 60m i riješili dugogodišnji problem mještana.

Sanirali smo klizište u naselju Doline koje se javilo kao posljedica prošlogodišnjih poplava, izradom potpornog zida u dužini od 64 metra. Nakon svih radova u naselju Doline nasut je put bijelim tucanikom jer je nakon radova bio uništen.

Radili smo na prevenciji HIV-a u romskoj zajednici, tako što smo ih informisali o spolno prenosivim bolestima, dijelili prezervative i vodili ih na preglede. Radili smo uličnu akciju povodom svjetskog dana HIV-a.

Održali smo radionice za osnaživanje žena u politici. Na kojima su učestvovalе žene iz različitih političkih partija.

AKTIVNOST UDRUŽENJA SLOVAKA SEMBERIJE „JURAJ JANOSIK“ BIJELJINA

Udruženje Slovaka je u decembru 2014. god. kandidovalo projekat kod vlade Republike Slovačke, odnosno kod Ureda za Slovake koji žive van granica Republike Slovačke. Cilj projekta je bio obezbjeđivanje sredstava za gradnju pomoćnog objekta u okviru crkvenog objekta. U maju 2015. odobrena su nam sredstva u iznosu od 4000 evra koja smo namjenski iskoristili i u oktobru je završen pomoćni objekat.

Naporedno sa ovim projektom vršene su aktivnosti na legalizaciji slovačke crkve koja je sagrađena i osveštana 2009. god. Legalizacija je nedavno završena, priključene su voda i struja. Od kulturnih aktivnosti izdvojili bi proslavu u septembru gdje su se okupili Slovaci iz Vojvodine. Takođe ostvaren je veliki broj posjeta slovačkih crkvenih zajednica iz Bačkog Petrovca, Bačke Palanke, Celareva, Šida, Selence, koje su uz posjetu gradu Bijeljini, Etno selu Stanišići, posjetili i našu malu zajednicu. Na taj način je naše udruženje postavljeno na turističku mapu grada Bijeljine.

Udruženje je takođe dalo svoj doprinos nedavnom takmičenju osnovnih skola u poznavanju nacionalnih manjina davanjem informacija, materijala, nacionalnih nošnji, gdje je predstavljena slovačka nacionalna manjina.

UČEŠĆE U PROJEKTU OPŠTINE GRADIŠKA I SAVJETA EVROPE

Udruženje je učestvovalo u realizaciji projekta „Održivo korišćenje informacionih tehnologija u svrhu promocije nacionalnih manjina na području Opštine Gradiška“.

U sklopu projekta urađena je kompletna mapa područja opštine Gradiška sa postavljenim putokazima i informativnim tablama o objektima koji su bitni za nacionalne manjine na području opštine. Nakon uspješno provedenog projekta Udruženje je dobilo od

Vijeća Evrope i Opštine Gradiška na trajno korišćenje laptop računara. Ovim projektom je znatno povećana vidljivost udruženja i prisutnost na zvaničnom sajtu Opštine Gradiška što do sada nije bio slučaj. Nakon provedenog projekta organizovano je zajedničko druženje sa predstavnicima Vijeća Evrope, Saveza nacionalnih manjina, predstavnika Opštine Gradiška i predstavnika Udruženja nacionalnih manjina.

SASTANAK SA PRIVREDNICIMA IZ CRNE GORE

Pored redovnih aktivnost Udruženje je u aprilu mjesecu organizovalo sastanak i druženje sa predstavnicima nekolicine privrednih društava sa područja Opštine Gradiška i predstavnikom opštinskog odjeljenja za privredne djelatnosti. U razgovoru su se razmatrale mogućnosti Udruženja da aktivno učestvuje u razvijanju ekonomskih odnosa sa Crnom Gorom i privrednicima opštine Gradiška, te o do sada preduzetim aktivnostima i rezultatima. Nakon razgovora nastavljeno je ugodno druženje članova i gostiju.

OPŠTINA PRNJAVOR I PROJEKAT „UNAPREĐENJE UČENJA MANJINSKIH JEZIKA“

Žana Pekić, dipl. ekonomista, koordinator projekta

načelnica Odjeljenja za lokalni ekonomski razvoj i društvene djelatnosti Opštinska uprava Prnjavor

Po strukturi stanovništva koje živi u njoj, opština Prnjavor je multietnička i multikulturalna. Zbog pripadnika velikog broja nacionalnih manjina koji žive na prostoru opštine, poznata je i pod nazivom „Mala Evropa“. Popisima stanovništva koji su provedeni krajem 19. i početkom 20. vijeka, potvrđeno je prisustvo 19 nacija na području opštine Prnjavor, a iz tog perioda ostao je i naziv „Mala Evropa“. Krajem 19. vijeka, prostor opštine Prnjavor, tada rijetko naseljen, nastanjuje stanovništvo iz Istočne i Centralne Evrope i zahvaljujući tadašnjoj politici Austrougarske, posredstvom masovnih migracija stanovništva, opština Prnjavor poprima obilježje multietničkog prostora. Prvi doseljavaju Italijani, 1881. godine i naseljavaju prostor sela Štivor. Godine 1892. dolaze Poljaci i naseljavaju područje bivšeg prnjavorskog sreza. U jesen 1894. u Maćino brdo stižu Česi i prema predanjima, donose krompir u BiH.

Prve njemačke porodice prostor opštine naseljavaju 1888. godine a deset godina kasnije ove prostore su naseljavali Ukrajinci. Naseljavanje Mađara trajalo je od 1900. do 1910. Godine. U manjem broju područja opštine naseljeno je Slovcima, Bugarima, Rumunima i pripadnicima drugih naroda.

Dolazili su sa konjskim zapregama donoseći sa sobom različitu etnologiju i etnografiju ostavljajući zauvijek utisnut pečat svojih običaja, navika i kultura.

Zajednički život na ovim prostorima, počesto obilježen i burnim dešavanjima, stvorio je ambijent uvažavanja i tolerancije koji je preko 100 godina karakteristika Prnjavora.

Zato s ponosom i dalje nosimo nadimak „Mala Evropa“.

Danas je u Prnjavoru registrovano devet udruženja nacionalnih manjina i krovno udruženje „Savez nacionalnih manjina opštine Prnjavor“, u Skupštini opštine Prnjavor je zagarantovano mjesto odbornika iz reda

čunara i dodatna oprema (dva router-a, dva projektora i 30 kompleta slušalica) te omogućena internet konekcija.

Na ovaj način se omogućilo učenje jezika djeci koja pohađaju nastavu u ove dvije škole ali takođe i djeci predškolskog uzrasta i odraslim osobama pripadnicima nacionalnih manjina kao i drugim zainteresovanim građanima sa područja naše opštine. Na časovima se, pored jezika, uči i o istoriji, kulturi, tradiciji, gastronomiji i drugim karakteristikama Italije i Ukrajine.

Instalirana oprema ima i sekundarnu namjenu-opremljeni su kabineti informatike u ove dvije škole i ona se koristi i prilikom izvođenja redovne nastave iz ovog predmeta.

Tokom realizacije projekta, u saradnji sa Savezom nacionalnih manjina Republike Srpske, obilježen je Dan Evrope organizovanjem takmičenja učenika ove dvije škole na temu literarnih i likovnih radova i prvoplasiranim učenicima su dodijeljene prikladne nagrade.

Tokom održavanja VI Festivala nacionalnih manjina opštine Prnjavor "Mala Evropa" 2015. godine, jedna od aktivnosti u okviru manifestacije bila je održavanje časa ukrajinskog jezika i medijska promocija projekta. Promotivni čas ukrajinskog jezika održan je u prisustvu gostiju Festivala, između ostalih i predstavnika Savjeta Evrope.

Projekat je jako dobro prihvaćen u našoj lokalnoj zajednici a postoji zainteresovanost i pripadnika drugih nacionalnih manjina za ovakav vid učenja njihovih matičnih jezika.

Takođe, interes lokalne zajednice je da se ovaj projekat održi te da se aktivnosti usmjere i na druge oblike i načine poboljšanja položaja nacionalnih manjina na području naše opštine.

nacionalnih manjina, u budžetu Opštine već dugi niz godina postoji redovna budžetska stavka za nacionalne manjine, Prnjavor ima nekoliko pobratimskih gradova iz matičnih zemalja a na lokalnom radiju se emituje emisija o nacionalnim manjinama na sedmičnoj bazi.

Opština Prnjavor je postala prepoznatljiva po Festivalu nacionalnih manjina „Mala Evropa“, koji se tradicionalno održava već 6 godina i predstavlja najbolji primjer promocije multietničnosti i multikulturalnosti kroz prezentaciju kulturne baštine, narodnog stvaralaštva, folklora i nacionalnih jela.

Zato je bilo prirodno da opština Prnjavor aplicira sa projektom „Unapređenje učenja manjinskih jezika“ u okviru projekta „Promocija ljudskih prava i zaštita manjina u Jugoistočnoj Evropi“ koji zajedno provode Evropska unija i Savjet Evrope. Odlučili smo se za ovaj projekat jer smo uočili da je osnovna prepreka u komunikaciji pripadnika nacionalnih manjina nedovoljno poznavanje jezika, što je razumljivo s obzirom da su te jezike donijeli doseljenici koji su prostor opštine Prnjavor naselili prije više od stotinu godina a prenosili su ga mlađim naraštajima s koljena na koljeno.

Jezici se tokom vremena mijenjaju, obogaćuju i modernizuju a stare varijante jezika postepeno odumiru. Kao poseban kuriozitet može se pomenuti činjenica da u selu Štivor u opštini Prnjavor u kome žive pripadnici italijanske nacionalne manjine, govori se jezikom koji je u matičnoj pokrajini Trento, odakle oni potiču, odavno izumro pa jezički stručnjaci iz Italije dolaze u Štivor kako bi proučavali ovaj stari jezik kojim se u Italiji više ne govori.

Projektom je predviđeno organizovanje online učenja jezika u dvije osnovne škole na području opštine Prnjavor, i to u Osnovnoj školi „Branko Ćopić“ u Prnjavoru sa časovima ukrajinskog jezika, kao i u Osnovnoj školi „Petar Kočić“ u Šibovskoj, koju pohađa veći broj djece italijanske nacionalne manjine.

Nabavljena je računarska oprema pomoću koje se uspostavlja audio i video veza sa nastavnikom jezika u matičnoj zemlji i u te svrhe je nabavljeno 30 laptop ra-

VODA PROCURILA NA ŠTIVORSKIM ČESMAMA

Vodovod „POVELIČ“ napokon je došao do italijanskih domaćinstava uz pomoć italijanske Provincije Trento koja je uložila preko milion maraka u ovaj projekat u prvoj fazi. U drugoj fazi – priključivanje domaćinstava na distributivnu mrežu Provincije Trento preko asocijacije „Trentini u svijetu“ i Udruženja Italijana Štivor je uložila oko 40.000 KM tako što je za-

jedno sa opštinom Prnjavor uplatila priključnu taksu za 30. domaćinstava koja je iznosila 1.250 KM. Uz to je Provincija snosila troškove izgradnje šahte i potrebnog materijala za priključak. Projekat je završen u potpunosti i u planu je da se završava zgrada Vatrogasnog doma i sjedište Udruženja gdje bi bila smještena i ambulanta porodične medicine.

PROJEKAT „ODRŽIVO KORIŠĆENJE INFORMACIONIH TEHNOLOGIJA U SVRHU PROMOCIJE NACIONALNIH MANJINA NA PODRUČJU OPŠTINE GRADIŠKA“

Danijela Miletić, koordinator projekta za Opštinu Gradiška ispred Odjeljenja za razvoj Gradiška, 04. septembar 2015.

U petak 04.09.2015. godine, Opština Gradiška je organizovala promociju projekta „Održivo korišćenje informacionih tehnologija u svrhu promocije nacionalnih manjina na području opštine Gradiška“. Naime, Opština Gradiška je pomenuti projekat sprovela u partnerstvu sa četiri udruženja nacionalnih manjina (Udruženje Crnogoraca „Luča“ Gradiška, Udruženje Poljaka „Mak“ Gradiška, Udruženje Roma Gradiška i Udruženje Ukrajinaca „Verhovena“ Gradiška), koja aktivno djeluju na području naše opštine. Glavni cilj projekta je povećanje vidljivosti postojećih udruženja nacionalnih manjina u opštini Gradiška, podizanje svijesti svih građana Gradiške o njihovom postojanju i aktivnostima kao i promocija upotrebe jezika manjina.

Sve projektne aktivnosti su sprovedene u skladu sa projektom prijedlogom sa kojim je Opština Gradiška aplicirala na javni poziv za dostavu projektnih prijedloga, koji je objavio Savjet Evrope i Evropska unija.

Savjet Evrope i Evropska unija svojim zajedničkim projektom „Unapređenje ljudskih prava i zaštita manjina u jugoistočnoj Evropi“ imaju za cilj da poboljšaju pristup pravima manjina na raznim nivoima vlasti, u skladu sa standardima SE u ovoj oblasti, a prije svega u skladu sa Okvirnom konvencijom za zaštitu nacionalnih manjina i Evropskom poveljom o regionalnim i manjinskim jezicima. Projekat obuhvata sistem grantova (donacija u vidu bespovratne novčane pomoći) za 36 opština, koji se daju kao podrška izabranim opštinama i gradovima da razrade projektne ideje radi otklanjanja prepreka koje stoje na putu ostvarivanja prava manjina u svojim lokalnim zajednicama. Opštine su odabrane u otvorenom konkursnom postupku na temelju unaprijed utvrđenih kriterijuma. Grant za svaku lokalnu samoupravu ograničen je na najviše 18.000 evra, s tim što lokalne vlasti učestvuju sa deset odsto u ukupnom budžetu projekta. Zemlje u kojima se sprovodi zajednički projekat Savjeta Evrope i Evropske unije „Unapređenje ljudskih prava i zaštita manjina u Jugoistočnoj Evropi“ su: Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Crna Gora, Srbija, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija i Kosovo.

Opština Gradiška je jedna od dobitnica grant sredstva zajedno sa još 5 opština iz Bosne Hercegovine (Bosanska Krupa, Jablanica, Sarajevo, Prnjavor, Prijedor).

Ideja projekta Opštine Gradiška je bila da aktivna udruženja nacionalnih manjina sa područja naše opštine ostvare zapaženije prisustvo na internetu, kao najvećoj globalnoj mreži podataka koja predstavlja spoj medija, računara i telekomunikacija, a dostupna je na svakom djeliću planete Zemlje. Naime, kreiranje nove web stranice Opštine Gradiška u skladu sa evropskim normama i na 6 jezika, od toga na 4 jezika nacionalnih manjina koje aktivno djeluju na području opštine automatski povećava vidljivost postojanja samih udruženja nacionalnih manjina sa područja opštine kao i upotrebe njihovog jezika širokom auditorijumu.

Pored toga, postavljanje 19 topografskih tabli sa natpisima na lokalnom i jeziku manjina za znamenitosti od kulturnog, istorijskog i religijskog značaja istovremeno promovise jezik manjina i poboljšava turističku ponudu same Opštine Gradiška.

Takođe, u sklopu implementacije projekta, jedna aktivnost je bila i dizajniranje, izrada i postavljanje bilborda dobrodošlice u opštinu Gradiška, na 6 jezika, koji je postavljen na samom ulazu u našu opštinu, odnosno na ulazu u Republiku Srpsku/Bosnu i Hercegovinu.

Kako bi bili u mogućnosti da bolje promovišu svoj rad, udruženja koja su uključena u projekat opremljena su sa IT opremom (laptop računarima) kako bi bili u mogućnosti da pripremaju i postavljaju informacije i vijesti vezane za svoj rad na novom sajtu Opštine Gradiška.

S obzirom da se radi o projektu koji finansira Savjet Evrope i Evropska Unija, Opština Gradiška je izradila logo projekta koji je bio zastupljen na svim proizvodima koji su proizašli iz projekta. Pripremljena je i informativna brošura sa kratkim podacima o projektu i njegovom značaju za opštinu Gradiška, kalendarom godišnjih aktivnosti za aktivna udruženja nacionalnih manjina te tačnim kontakt podacima predstavnika udruženja, kao i drugi promotivni materijali, koji će se distribuirati širokom auditorijumu.

GRAD PRIJEDOR I PROJEKAT „UKRAJINSKA NACIONALNA MANJINA U GRADU PRIJEDORU“

Ljijana Babić, načelnica Odjeljenja za društvene djelatnosti grada Prijedora

Na području Prijedora žive pripadnici četiri nacionalne manjine (Česi, Slovenci, Ukrajinci i Romi) i njihovi preci su na ove prostore došli prije više od jednog vijeka. Ranije opština, a danas grad Prijedor prepoznao je značaj podrške nacionalnim manjinama, prije svega kao nekome ko predstavlja raznolikost kulture i običaja, a ujedno osjeća Prijedor kao svoje mjesto i opredjeljenje za život i čine sve sa ciljem da se realna slika o Prijedoru proširi i na zemlje iz kojih vode porijeklo.

Saradnja Gradske uprave sa udruženjima manjina, koji su postali njihovi legitimni predstavnici započela je prije nekoliko godina. Naime, Opština Prijedor je bila među prvim, ako ne i prva lokalna zajednica u RS i BiH koja je u opštinskom budžetu predviđela sredstva za rad udruženja nacionalnih manjina tako da su i sve aktivnosti koje su udruženja planirala u prethodnih desetak godina ostvarene. Tim sredstvima pomogli smo održavanje njihovih svečanosti, izradu monografija, nabavku nošnji, putovanje u zemlju maticu i sve ono čime smo mogli da pomognemo njihov rad.

Grad Prijedor je krajem februara 2015. godine počeo realizaciju projekta „Ukrajinska nacionalna manjina u gradu Prijedoru“ koji sredstvima od 18 000 evra finansira Savjet Evrope i Evropska unija u okviru zajedničkog projekta „Promovisanje ljudskih prava i zaštita manjina u jugoistočnoj Evropi“. Projekat je imao za cilj poboljšanje pristupa manjina na različitim nivoima vlasti zasnovane na standardima Savjeta Evrope u ovoj oblasti i posebno na okvirnoj konvenciji za zaštitu nacionalnih manjina i Evropskoj povelji o regionalnim ili manjinskim jezicima.

Učešće ove lokalne zajednice u ovom projektu je bio deset odsto od ukupne vrijednosti projekta koji je bio podijeljen u više segmenata i to od obrazovanja do kulture.

Postavilo se pitanje, zašto ukrajinska, a ne neka od ostalih manjina. Možda zato što su brojniji, koncentrisaniji u naselju Trnopolje, gdje organizovano uče svoj maternji jezik, imaju svoje kulturno-umjetničko društvo, a u dosadašnjem radu su pokazali interes za potpunu socijalizaciju sa mještanima.

Tokom njegove implementacije opremljena je fono laboratorija u Osnovnoj školi „Ćirilo i Metodije“ u Trnopolju kako bi djeca mogla da izučavaju ukrajinski jezik, a koja će se moći koristiti i za učenje drugih stranih jezika.

Jedan od možda najvažnijih segmenata projekta je promovisanje nacionalnih manjina koje žive na području grada Prijedora na lokalnoj televiziji, ali ne samo ukrajinske. U setu emisija ravnopravno sa ukrajinskom, predstavljene su i romska, češka i slovenačka manjina.

Pored ovoga, dijelom je obnovljena narodna nošnja ukrajinske nacionalne manjine i instrumenti koji su neophodni za rad njihovog Udruženja „Kozak“, a postavljani dvojezični putokazi u Trnopolju kojima se označavaju znamenitosti Ukrajinaca na tom području kao i stipendiranje dva učenika ili studenta ukrajinske nacionalne manjine.

Smatramo da smo realizacijom ovog projekta dobili konkretne odgovore na uklanjanje barijera za implementaciju manjinskih prava na lokalnom nivou. Činjenica da je Prijedor izabran među 152 prijavljene lokalne zajednice u sedam zemalja Jugoistočne Evrope u otvorenom postupku na osnovu unaprijed definisanih kriterijuma potvrđuje da su naši kapaciteti da ostvarujemo prava manjinskih naroda veliki, a realizacija ovog projekta i da su oni realni.

To nije sve ...

Opština Prijedor 2009. godine dobitnik je prve nagrade Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Savjeta

Evrope za uspješnu implementaciju projekta-kampanje „Dosta“ na temu na Jačanje uloge lokalnih vlasti u oblasti zaštite prava Roma na području ove opštine.

U čestitki iz Savjeta Evrope stoji da ovo priznanje simbolizuje snažno angažovanje ove lokalne zajednice u oblasti zaštite i obezbjeđivanja osnovnih ljudskih prava romske populacije.

„Šaljemo vam iskrene čestitke ne samo za pobjedu, već za kreativan i inovativni rad kojim ste obezbijedili različitost u životu Vaše opštine i aktivno demokratsko učešće Roma u radu lokalne zajednice, kao i poštovanje osnovnih ljudskih prava ove populacije“ navedeno je u obavještenju načelniku Opštine Prijedor koje je potpisao Javuz Mildon predsjednik Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti.

Opština Prijedor je kandidovala projekat pod nazivom „Efektivno učešće manjinskih grupa –Roma na području opštine Prijedor kroz ostvarivanje svojih osnovnih društvenih prava-prava na stanovanje, obezbjeđivanje prostora za okupljanje, sistem obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite i prosvjećivanja, kao i učešće u zakonodavnoj vlasti.

Od tada do danas, nije se mnogo promijenilo, već naprotiv idemo korak po korak naprijed.

SAVEZ NACIONALNIH MANJINA REPUBLIKE SRPSKE
САВЕЗ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ALLIANCE OF NATIONAL MINORITIES OF REPUBLIKA SRPSKA

Klub nacionalnih manjina, Cara Lazara 22, 78000 Banja Luka, Tel/fax: ++ 387 51 461 068
E-mail: snmrs@teol.net Web: www.snm.rs.ba